

Luceafărul

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor din Republica Socialistă România

Edificiul suprem

Ce ce ne propune în acest an Festivalul național „Cintarea României”, atât în contextul preocupărilor de natură politică, economică și socială, cât și în propriul său context, ca urmare a plusului de experiență dobândit de la o ediție la alta, este poate însăși relația cu patrimoniul nostru moral-spiritual, această permanentă și vie mărturisire de spirit prin care cele mai de seamă valori intră într-un larg circuit de masă și dau acel înalt impact de conștiință prin care ne definim în datele propriei noastre contemporaneități. Acesta este de fapt și unul din scopurile festivalului, el instruieste și educă pe măsură ce criteriile și mijloacele sale cuprind întreaga ansamblu de manifestări ale vocației, ale talentului creator și realizează totodată acel cadru generos de emulație din care nu lipsesc și nu pot lipsi valorile mari, de referință, din cultura și arta națională. Spiritul de competiție pe care îl consacra o asemenea amplă manifestare nu exclude, de bună seamă, inițiativa și nici accentul de personalitate, puterea de expresie vie și originală după cum, tot el, acest spirit, unește în manifestările sale și relevă toate valențele creației, solidarizează, în multiple modalități și ipostaze, toate preocupările de natură artistică. Consacrând valori, identități aparte și colective, festivalul câștigă el însuși în personalitate. Rezonanța sa este de ordin național și se cuprinde de tot ce înseamnă muncă și creație. Și nu mai puțin de tot ce înseamnă dorință sinceră de perfecțiune, efort de cunoaștere, simț viu al răspunderii, patos și inspirație.

Literatura și arta dețin un rol propriu și se manifestă ca moduri specifice în cadrul acestui festival. De la o ediție la alta, literatura și arta și-au adus și își aduc propria lor contribuție, atât prin participarea directă a creatorilor la manifestările care au avut și au loc precum și prin opera lor, prin ceea ce au scris și au pictat și se reflectă și în inspirație sau ca act

de cunoaștere și de sensibilitate colectiv. Răsturnările acestui festival ating propriile noastre orizonturi și tot, sau aproape tot ce iradiază din efortul și autenticitatea ipostază a acestui festival, ca un argument și o posibilitate a sa, totodată, ca un rezultat și, în același timp, ca o premiză a sa. Acele apariții monumentale, bunăoară, edițiile din mari autori clasici, virfuri exponențiale ale culturii și artiști români — sint o dovadă a Cintării României, sărbătorile cu care l-am înconjurat pe Eminescu, opera de pionierat care se face din descifrarea întinsei sale creații și așezarea ei în relație cu sensibilitatea de azi, aniversarea lui Părvan, aducerea sa la suprafață cu Getica, seria de scrieri Argezi, corpusul de opere — Blaga sint și o înfățișare, la colțul valorice noi, a Festivalului național „Cintarea României”. Un festival care ne cuprinde pe toți, în starea de lucru a fiecăruia și în starea sa de inspirație, în starea sa de exercițiu asupra propriului talent. Caci, așa după cum se știe și în chiar măsura cuvintelor celui ce a inițiat această amplă manifestare, „Cintarea României” înseamnă un festival deopotrivă al muncii și al creației. Intre aceste două orizonturi există o legătură indisolubilă — și pentru prima oară consientizată, devenită idee caluzitoare în ultimii ani — matcă de sprinț, drum direct între cuvânt și faptă, proba de patriotism care ne unește, în chip de realitate și aspirație. Probă pe care o dăm, sintem chemați să o dăm, aducându-ne mereu aminte de o metaforă — generic al însuși actului creator — acel izvor veșnic viu care este istoria poporului, viața sa, marea operă a construcției socialiste și deci a construcției noastre, a tuturor — un edificiu suprem și care nu-i atât de ușor, un edificiu pe care avem toate motivele să-l numim istoric sau, și mai simplu — CINTAREA ROMÂNIEI.

Ilustrație de Gina Hagiu din volumul „Desenme pe sticlă” de Grigore Hagiu, apărut de curind la Editura „Ion Creangă”

FATA DE VÎNT

Cu lumină ne-atinge
Pe ferestre,
Din tărâmurii agreste
Ochi de vint
Pe pământ.

Cu părul ud
E vine din sud,
Pătimaș
Se culcă pe ȋmaș
Și cresc brîndușe
Jucășe
Prin trupul ei,
Capete de ghiociei.
Iși scutură părul
De gâbenele
Și stele
Și cretă fierul

De vin
Și rugină,
Mereu așteptată
Fata de vint
Cînd se-arată
Pădurea-i un cînt,
Mugur de nucă
Inima apelor,
Mina copiilor
Verde de ducă.

Bogdana Boeru

Apelul romanului — anchetă

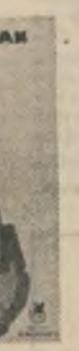
Probabil că dintre cărțile de dinăun ale lui Mihai Stoian nici una n-a avut ocoul pe care îl are **Andra**, desi modalitatea de ancheta socială, convertită în roman cu problematică morală, definește și alte cîteva dintre volumele mai vechi ale autorului. Genul acesta de reportaj-investigație, de avertisment și de reflecție asupra unor dihotomii în genere nazălite, dar cu grave consecințe, presupune o implicare totală a autorului. Dar de această dată, mai mult decît pînă acum, și a cititorului.

Andra este mai mult decît ancheta unui caz tragic, mai mult decît un reportaj și mai mult decît un roman, fiind toate acestea la un loc. **Andra** implică pe adolescentul care ai fost, pe dăozul care ai fi putut fi, părintele care ești, pentru că aduce în discuție o experiență cu un grad foarte ridicat de generalitate.

Sinuciderea unui adolescent de 15 ani, excepțional dotat, cu o formație — de acasă — exemplară, cu aptitudini fizice și intelectuale, cu educație rațională și inteligentă — tot de acasă —, dar cotat la școală ca o mediocritate, după criterii false, nu mai este un oarecare fapt divers sau senzational. Ceea ce propune investigația Mihai Stoian nici nu este gestul în sine, favorizat de un nefericit concurs de împrejurări. O vizită inoportună, o inabilitate a cuiva, o nervozitate a părintelui, pe un fond de tensiune nervoasă a copilului, dezamăgirea repetată, un moment de deznădejde și de singurătate, toate acestea explică și nu explică deznodămîntul. Nu sinuciderea în sine este pusă în discuție — aceasta este o ultimă consecință, — ci trauma morală pe care o trăiește un adolescent care avea toate datele pentru a se impune admirabil, trauma căreia îi sint expusi tocmai acei adolescenți sensibilizați prin educație atentă și prin cultură, adolescenții cei mai receptivi, cu structura mai complexă.

Ceea ce se întimplă cu **Andra C.**, se întimplă curent. Copiii sau adolescenții crescuți cu îngrijire și tandrețe, învățați să aspire către frumos, bruțat contact cu opacitatea, meschinăria, grosă-lăntă și neînțelegera unor adulți care reprezintă un neor „autoritatea”. Incidentele care îl creează **Andrei** starea de demoralizare sint banale, dar acumularea lor, contrarietatea pe care o instalează pot, în cele din urmă, să provoace un soc violent și un dezechilibru.

Este un proces pe care Mihai Stoian îl face adultilor, în numele apărării candorilor. În numele copilăriei („sint din copilăria mea cum

Mihai Stoian

Desen de Raluca Grigorcea

- In acest număr ● Poeme de Vasile Nicolescu
- Tudor Arghezi — o poezie mai puțin cunoscută
- Rememorări de Mircea Micu ● -Vila romana — fragment de roman de Constantin Gheorghiu
- Poezii de ● Părel Berceanu ● Ion Murganu ● Stela Vinițchi ● Leonida Teodorescu ● Numele poeziei de Cezar Ivănescu ● Pseudocultura pe unde scurte de Artur Silvestri ● Sport de Fănuș Neagu

A DOUA CARTE CU PRIETENI

Umbra lupului, poduri de gheață, Austrul

Dragă Nicolae Grigore Mărășanu,

În adolescența mea (a fost sau nu a fost?) pe cînd trăgeam să împrăvesc școala normală din Galați, pe cînd mai credeam că viața care mă așteaptă atîrnă de brocarte, atlasuri și cartile aromate, îmi îndoaam răzvrătirile cu penenți dulci ca năzărimea crengii de le-rusalim, cu peneni galbeni și necăcioși ca desfrînările Orientului într-o Europă imazinativă și visam fastuoase vacanțele sau mai bine-zis trașam, dirind, zilele de

dinaintea libertății depline și vroiam mereu să merg în satul tău, Ploierii, lișițele și nașii, sturzul, becatele, pescărușii, berzele și grauriile care ciuulesc vîile toate zburu parca numai în sus, Dunării, spre miraculoasele bălți ale Brăilei și mă chemau să urc cu vaporul sau cu barcazele spre satul Mîrașu, cel mereu înecat de ape. Strîns lișic de platurii sufletului-mi curgea spre incențuții, numai prin virfuri de piop. Satul mău îl văzusem o singură dată, la vîrsta de cinci ani. Bunicele vindicătoare erau se îmbătașe, urca se căruța pe un bac, în loc

cîmpoțea să sepe adnclat simpoi și seara am intrat în Mărașu, unde toate casele erau așezate pe storiști (movile), ca să nu le smulgă puhoșele. Era toamna, malul pustiu, vîd și-acum o salcie din care se revărsau ruguri de caprifoi uscat, bunicele a tras la o circumă, a mincat o țargă de pește fript, eu am ronțit covrigi, bunicele a băut iar cu un ins bărbos, stînd amîndoi pe o luntre cu coca în sus (ala, fără indoială, era pescar, fuma tutun din cîmp, cîn-

Fănuș Neagu

DOJAR AL GÎNDIRII SOCIAL-POLITICE EMINESCIENE (VI) Eminescu și socialistii

oare rost să tăgăduim: în gazetăria de la **Timpu**, față de ideile socialiste, poetul adoptă uneori o atitudine polemică. După el, aceste idei tind să procăde viața într-o luntă de exploatare reciprocă care poate ajunge la disoluțiunea completă a statului”. În altă parte, deplîngînd faptul că raționamentele materialiste „brutale” au găsit în secolul al XIX-lea „o mulțime de apărări răzătoare”, incit viața modernă pare a se apropia de „povîrnișul fatal” evocat de „istoricii latini” cînd descrieră epoca de dinaintea constituirii statelor „bellum omnium contra omnes”.

Faptul că unele articole îi pun la un loc pe anarhisi și pe socialistii revoluționari, fără a face distincțiile de rigoare, poate fi explicat prin condițiile istorice de-atunci (la care ne vom referi), dar cînd drept companioni de idei sint citați și... liberalii, frazele își pierd conținutul real, devin cel puțin în parte, un simplu artificiu polemic, cu consecințele cunoscutе; asurda tuturor se proiectează averștinea ce l-o provoacă „proșii” (respectiv, liberalii), cu frazeologia lor sforătoare.

Dar oare nu Eminescu a dorit să scrie (în faza-i juvenil-revoluționariste), un poem dramatic dedicat lui Babeu? N-a apoteozat el revolta proletariatului în **Împărat și proțet**, chiar dacă structura poemului, cu finalul cunoscut, are o țesătură ideologică mai complexă? Oricum am aprecia valoarea artistică a unor creații ca poezia **Viața** — valoare exagerată unorii în trecut —, sau oricîtă importanță am acorda sau nu textului, corelativ poeziei, care deplînge soarta acelei „martire a capitalului”, moartă de foame și frig pentru ca „burghezi” „să se-mbogațească”, nu se poate nega ceea ce au demonstrat atîția cercetători români și străini: existența unor ecouri certe ale ideilor socialiste. Intre acești cercetători credem că Barthelemy — A. Taladoire, în studiul său publicat în 1974, este cel mai exact cînd consemnează „socialismul sentimental în maniera lui

Al. Oprea

Continuare în pag. a 3-a

CARTEA DE ISTORIE Obirșile medievale ale Moldovei

Miron Costin în opera sa **De neamul moldovenilor** scrie: „Cum vedem că, măcară că ne răspundem (numim — n.n.) acum moldoveni, iar nu iacobim; — „știi moldovenește” — „știi românesc” — „și mai devartie”... „Ști dară numele cel vechiu cu un temel neclătit, desi adaug ori vremele îndelungate, ori străinii adaug și alte numere (nume — n.n.) lară cele din rădăcina nu se mută. Si asa ieste acestor țări și țării noastre Moldovei și Țării Muntenesti numele cel dreptu de moldovei, țeste român, cum să răspundui și acum toti aceia din țările ungurești lacuitori și muntenii țara lor scriu și răspundui cu graiul: Țara Romanească”. Admirabilă afirmare a conștiinței unității de neam a românilor sub pana celui mai profund dintre cronicașii noștri, pentru care muntenii, moldovenii și transilvănenii — românii ajunși sub stăpînirea regalului ungar, iar după prăbușirea lui (1526) marginalizați politiceste de un regim în care nobilimea ungară era un factor decisiv — toți acești români cîlculesc un singur popor.

Perfecta integrare a Moldovei în ansamblul procesului de dezvoltare a societății românești — pe care un Miron Costin o percepea cu atîta acuitate — este la fel de admirabil ilustrată de

in secolul

Dr. Fl. Constantiniu

Continuare în pag. a 7-a

Melancolie și suavitate

Suburbile cerului, una dintre cele mai bune cărți de poezie publicate în 1982, fixează în mod strălucit preocuparea tematică și personalitatea stilistică — într-un cuvînt individualitate — literaturii lui Adrian Popescu. Principiul fior al liricii sale este cel despus din celebrarea unui sentiment trăind la distanță egală între naturalele și artificiu: melancolia unui spațiu mai degrabă interior, de o fragilitate elegantă, grațioasă și deghizat abstractă. El are datele fictive ale „provinciei imperului”, echivalentă, într-o ordine secretă, cu o provincie a paradisului. Cu o localizare, adică, protectoră a tandrei imperfecțiuni care naște dorința de armonie ca utopie a rezistenței sufletului umilit de infaptuiri „violente”. Sensul paradisiac al universului liric e sugerat acum, cu blîndețea suavei interdicții, și prin titlul volumului. Ceea ce era **Umbria**, provincie a „umbrei” toplinei solenă și angelice strălucirea, sint acum **suburbile cerului**. Nici o poezie din noua carte nu se întitulează astfel; și totuși, alegoric, această sintagmă-spațiu respiră în fiecare poem. E sensul transcendent al însăși emoției și al reverberațiilor ei studiate — misterul. Acesta nu ar fi la Adrian Popescu altceva decît o tainică legătură, un curent lăuntric ce unește sentimentul cu încarnările lui figurative. Spunem cu altă ocazie că poezia sa presupune o viziune în care egalitatea, asemănarea, analo-

gia sint principiile subterane ale aranjamentului. Ne conștințăm și mai mult de acest aspect în **Suburbile cerului**. „A aranjat” devine sinonim cu a ascunde, în aceeași discreție „istovită” tradusă tematic printr-un semn seducător: e vorba de o anume transparență („străvezie”) pe care sugestia ofîirii o poartă cu sine. Intre melancolia angustă reflectînd totodată retragerea în chiliile sufletului și declinul cu și vegetația al strălucirii există o similitudine substanțială. Ea pare principiul trunchi ideatic din care țișnesc reprezentările poetice din această carte.

Transparența codificată în ofîlire — incrementată parca, dintr-un impuls suveran pentru păstrarea intactă a fragilității universale — permite eului parcă-genera deopotrivă a apronierii și distanțării. Sufletul e „o pîlîță străvezie...” care se desprinde din brațele înfocate ale Materiei, / dar continuă să pulseze”. Negind materialitatea, și descoperă și reține florul. Cu cit te convinge de identificarea subiectului cu obiectul privit (de la brîndușele de toamnă în fierăstrăul mecanic), cu alt versul lui Adrian Popescu dovedeste disperaerea unei subiectivități ce nu ar putea trăi extazul. Fără extaz, desigur, nu există fericire. Umbra paradisiacă, ca și Umbria sau pămîntul transilvan, ofîră cu pribeagul de a vizualiza asemenea cit de rafinat, cenșura. Tensiunea lirică e pentru Adrian Popescu îmbrățișarea nestatornică a unei „emulsi” stranii, paradisiace”. Lămina difuză are întelesul spațiului mirabil și nu numai atât: ajunge modalitatea de a semnaliza petrecerea existenței. Ca și pînă la **Suburbile cerului**, poetul investeste „obiectul” umil, de preferință vegetale și abstracte, ori emulțiile din fața lor, cu funcții esențiale, ridicându-le la rangul de figuri. Altădată **zmeura, diamantul, fulgerul, finul, fagurii**. Acum albinele: purtătoare ale miresmei anouipului risipit, ale verii străbutate de primordiială sevă („sînce al marelui Tot”), ființe-obiect fantasmatic, al cărui nume nu trebuie pronunțat pentru a nu deranja perfecțiunea acestei ambiguități auri, care e imaginea mieri. Ciel transcudicitează ei invita permanent la înfrîngere: mierea e substanța incertă, la mijlocul drumului dintre lichid și solid — dintre speranța evanescenței și amenințarea eternă a mineralizării. Echivocal acestui stări corespunde, dacă e nevoie să o repetăm, ofîrărea strălucirii. Mierea va justifica metonimic aurul de odinioară. În general poezia lui Adrian Popescu pare vrăjită să vorbească într-un registru de inefabilă umilități despre întimplarea că prezenta nebanuită a imaginii atît de familiară se poate transforma subtil într-un tabu.

După albine, aurul: sărbătoare tainică, una care aduce presentimentul desprinderii metafizice.

Costin Tuchilă

Continuare în pag. a 7-a

REFLEX

NORII

Am văzut cîte de obosiți, ca niste albe, din escute, intoarse pe partea cealaltă și neputincioși, chinuți și triști, lipsiți de vlagă, pierduți aproape, indifereți și sărați, rol ca niste pietre, care nu mai nasună nici un ecou și din care nu mai cade nici o simință, nici viață; cum se tirau ca niste spiniere de bivoli pe deal, cum microscop a absorbe parca și cum se opîneau în cite un pom; cum juuau cu spinările lor vai și crește și cum, în cele din urmă, își trăceau suflarea ultimă, grea, peste sat. Cîteva picături stropeau aerul, doar și cite una abia dacă ajungea pe pămînt, în țarina în care se scaldau mii de fluturi și sfîrșiau necontenit din aripile lor și din antene. Dar mai ales din antene, pentru că prin ele se mai arăta și cite o farmică de sacru. Pe cei mai mulți îi masacrau furnicile. Și, culmea, porcă le-ar fi pîlîțel, și în țorcu pe o parte și de alta, băteaau odată cu aripa pămîntul și asa încoveneau. Mai tresăreau doar sora cad, se încoveau un pic, alții făceau micul prutele, se înclinau, trăgeau o cortină parca, mica seacă se evaporă și ei rămneau frînti cu capetele roșu, răsturnate. Era și un pic de grație în tot ce se întimpla, se întorceau cu atene și cu aripi cu tot în țarina iar pe dedesubt furnicile îi și transformau într-un minuscul tunel. Li se plimbau apoi pe aripi ca pe niste tapiserii. Albinele sălbatice, viesțile, mineau restul. Și zburau jos,

jos de tot, aproape bîdînd și întinșînd pămîntul, pentru că în aer, mai sus, le așteptau prigoanile. Le culegeau din zbor. Și tot asa făceau și cu picăturile de apă, pentru că ele, prigoanile, sint o adevărată ceremonie a ploii, doar le vezi cum țîșnesc, cum se ridică piezis și ciugulesc ceva prin aer, dispar apoi, se topeșe și numai țîșnău lor se mai aude, crește odată cu ploaia și se confundă cu ea.

I-am văzut cit de obosiți însă, cit de chinuți și neputincioși treceau norii, fără să lase nici o urmă peste sat. Nu se grăbeau și jos, jos de tot, cimitirile de fluturi îngroșau aerul și asa foarte scîlzut. Cînd m-am uitat mai bine am văzut că resturile de arpi se zbăteau singure și porneau într-un mic vîrtej prin văzduh. Victimele norilor mai trimeteau cite-un semn. Iar sarca pe care bunicele-mea o pusese într-o farfurie în mijlocul curții — ca să aducă ploaia, zicea ea — s-a aprins înoc și a încenut să pocnească și să mîrșoșă uscat. Se răstăceau și frunzele prin pomi iar virful ierbil se inela ușor spre pămînt. Era după război, norii nu mai puteau, nici el, nimic.

A. I. Zăinescu

În pagina a 3-a
Panteon autohton
Pledoarie pentru
UN MUZEU AL CERAMICII
PICTATE CUCUTENIENE

Sultana Craia

Continuare în pag. a 6-a

PANTEON AUTOHTON

Pledoarie pentru UN MUZEU AL CERAMICII PICTATE CUCUTENIENE

S trămășii noștri îndepărtați, care de-a lungul milenilor au viețuit în spațiul carpato-danubiano-ponic locuți azi de români, au creat în cursul fiecărei dintre epocile și perioadele istoriei străvechi și vechi a patriei noastre, opere de mare valoare artistică, multe dintre ele situate pe primul plan al realizărilor similare din întregul nostru continent.

Admirabilele și bogatele colecții expuse în muzeele de istorie din toate județele țării și din marele Muzeu de Istorie al R. S. României din Capitală, dovedesc cu prisosință temeinicia acestei afirmații. Cred, totuși, că pentru cea mai strălucită dintre culturile preistorice ce s-au dezvoltat de-a lungul milenilor pe teritoriul țării noastre — ne gândim la cultura Cucuteni — a ceramicii pictate neolitice — s-ar cuveni, tot mai tinându-se seama de ierarhia valorilor artistice ale străvechilor civilizații, un muzeu special, dedicat numai acestor valori artistice și celorlalte realizări ale făuritorilor culturii Cucuteni. Ar fi nedrept — este adevărat — să nu recunoaștem că și ceramica și sculpturile în lut ale culturii Vădastra (din sud-estul Olteniei și dintr-o zonă restrânsă a vestului Munteniei), cu ornamentele lor excizate, săpate în lut (aproape sculptate) în tehnica sculpturii kenuului și încrețite cu o substanță albă care dă și mai mare relief decorului pe fondul cenușiu închis și chiar aproape negru al vaselor și statuetele, reprezintă unele dintre cele mai deosebite realizări obținute în întreaga Europă a epocii pietrel sfeluite. Tot astfel, este evident că ceramica cu decor în special spirală, împinsă și încrețită și cu substanță albă a culturii Gârta Mare-Cirna (sau cultura dimpurilor de urne funerare, cum i se mai spune), care — în epoca mijlocie și târzie a bronzului — s-a răspândit și într-o bună parte a Banatului și în sud-vestul Olteniei (dar și în zonele învecinate ale Ungariei și ale Bulgariei), constituie culmea artei decorului ceramic (și al sculpturii în lut, de altfel) a acestei epoci din toată Europa continentală.

Cu toate acestea, considerind ceramica pictată cucuteniană drept cea mai desăvârșită realizare a populațiilor europene din perioada eneolitică de la sfârșitul epocii pietrel sfeluite, nu este vorba nicicum de subiectivismul unui cercetător care și-a consacrat decenii din activitatea sa științifică studiului culturii Cucuteni, ci de o realitate obiectivă.

Acastă cultură (cunoscută în U.R.S.S. și sub numele de cultura Tripolie) s-a format pe teritoriul patriei noastre ca o continuare directă a culturii autohtone numite Precucuteni. Potrivit datelor obținute prin metodele carbonului radioactiv (C 14), ea a fost datată în ultimele cincisecule secole ale milenului IV î.e.n. și în primele două-trei secole ale milenului următor, sau (în urma așa-numitei „recalibrări” a acestor date, pe baza rezultatelor obținute cu ajutorul studiilor cercurilor concentrice de creștere anuale ale unei specii americane de pin, cu viață milenară) cu aproape un mileniu mai înainte. Zona ei de formare s-a situat aproape strict în sud-estul Transilvaniei și în zona de centru-vest a Moldovei, de unde, foarte repede, ea s-a întins spre sud-est, în nord-vestul Munteniei, dar mai ales spre nord și est, ocupând întregul teritoriu locuit mai înainte de triburile precucuteniene și deokindul IV î.e.n. și în perioada eneolitică, care a durat aproape șase milenii, sau (în urma așa-numitei „recalibrări” a acestor date, pe baza rezultatelor obținute cu ajutorul studiilor cercurilor concentrice de creștere anuale ale unei specii americane de pin, cu viață milenară) cu aproape un mileniu mai înainte. Zona ei de formare s-a situat aproape strict în sud-estul Transilvaniei și în zona de centru-vest a Moldovei, de unde, foarte repede, ea s-a întins spre sud-est, în nord-vestul Munteniei, dar mai ales spre nord și est, ocupând întregul teritoriu locuit mai înainte de triburile precucuteniene și deokindul IV î.e.n. și în perioada eneolitică, care a durat aproape șase milenii, sau (în urma așa-numitei „recalibrări” a acestor date, pe baza rezultatelor obținute cu ajutorul studiilor cercurilor concentrice de creștere anuale ale unei specii americane de pin, cu viață milenară) cu aproape un mileniu mai înainte.

Și este cunoscut și faptul că, alături de specialiști, meritul multor descoperiri a revenit unor intelectuali pasionați, chiar dacă nu aveau o pregătire de specialitate, din rândul cărora trebuie citate profesorul V. Ciurcu, de la Fălticeni, întemeietorul muzeului din acest oraș, învățătorul D. Drăgăsanu, din comuna Drăgăseni (jud. Suceava), Const. Matașă din Piatra Neamț (datătorii cărui județ Neamț poate fi socotit cel mai bine cercetat județ din Moldova în ceea ce privește cultura Cucuteni), care a înființat în anul 1934 un admirabil muzeu arheologic la Piatra Neamț, publicând și o serie de lucrări, inclusiv o monografie despre așezarea „Frumușica”, săpată de el — precum și profesorul Aristotel Crisamaru, care a descoperit cercetată și semnalat specialiștilor așezarea (de interes deosebit pentru ultima etapă a primei faze a culturii Cucuteni), din cealaltă comună numită Drăgăseni, din jud. Botoșani, publicând în același timp și un frumos volum consacrat descoperirilor sale.

Cele cîteva decenii de cercetări românești au avut darul să lămurească deplin toate fazele și etapele dezvoltării culturii Cucuteni, precizându-se specificul fiecăreia dintre ele; și-a reușit în felul acesta obținerea unei imagini de ansamblu a evoluției și a componentelor culturii, cunoscându-se — alături de aspectele materiale ale ei — și cele mai multe dintre acelea legate de suprastructura socio-economică și spirituală a comunităților cucuteniene. S-au reconstituit treptat — cu foarte puține lacune — și uneori până la cele mai mici amănunț, viața și istoria lor multiseculară.

În același timp, această străveche cultură este acum una dintre cele mai bine cunoscute — dintre toate culturile preistorice de pe teritoriul României, împrejurare care constituie unul dintre temeiurile care ne îndreptățește să socotim că unele dintre realizările ei materiale se situează pe primul plan al descoperirilor contemporane în Europa continentală. Nu ne putem opri aici asupra așezărilor comunităților cucuteniene, asupra sistemului lor de apărare și a organizării lor interioare, caracterizată prin distribuția locuințelor în cercuri, cu cite o locuință mai mare la mijloc, sau în grupe mai mari, în jurul unei „curți” interioare, fie, o așezare, în sururi paralele, după cum nu putem stați nici asupra sistemului de construire a locuințelor sau asupra diferitelor categorii de unelte — în special de piatră, silex și os, dar și de aramă — destinate multiplicilor nevoi ale vieții de toate zilele. Tot astfel nu putem menționa decât în chip cu totul fugăcău ocupanții de căpetenie ai acestor oameni erau cultivarea plantelor cerealiere și creșterea animalelor domestice (în special bovine și ovicaprine), caracteristici specifice preluând epocii respective. Este însă necesar să ne oprim în mod mai detaliat asupra celor două capitole care asigură acestei străvechi culturii renumele meritat de care se bucură în toată lumea — și anume în primul rând ceramica și pictată și în al doilea rând plastica modelată în lut.

Numeroasele și variatele forme ale ceramicii — lucrata cu mina și coapte cu o perfecție care astăzi o tehnica aproape desăvârșită — și mai ales ornamentarea ei, atât bicromă cit mai ales tricromă, în care albul și roșul predomină, negrul fiind de obicei — în special în faza mai veche — o culoare de rezervă, mărginită cu o dungă îngustă și subliniind în acest fel motivele pictate cu alb pe fondul roșu sau acela cu roșu pe fondul alb (chiar dacă motivele sînt de foarte multe ori, crutate din invelisul pictat). Ca în toate culturile epocii neolitice și eneolitice din România și din sud-estul Europei, motivele decorative ale ceramicii cucuteniene sînt de esență abstract-geometrică, predominînd simetriile și derivatele lor, fiind astemute pe vase mai ales sub formă de benzi — mai late sau mai înguste, unire sau compuse din mai multe linii paralele — ce se desfasoară fie în registre orizontale, în funcție de vîrsta componentelor ale vasului (sit „mînt” întins), fie alegîndu-se în întregime sau parțial, fără nici o restricție. Firește, variantele și chiar excepțiile sînt nemăsurate, dar motivul principal îl constituie banda spirală în formă de S — dispusă vertical, orizontal sau sîcizat — în sururi paralele, simole sau imbricîndu-se una într-alta, din ultima variantă luînd naștere și motivul ce se răsucește și se desface ritmic, numit de arheologii spirala fuzătoare. Armonioasă desăvârșită a acestor motive și chiar a corpurilor lor unchilare, oricum mai severe și avîndu-se în vedere și motivele decorative, în general, cu efectul obținut prin combinarea celor trei culori amintite, asigură decorului o valoare artistică ieșită din comun.

Pe de altă parte, alături de această ornamentare geometrică abstractă, începînd din faza de mijloc a culturii este produsă și alături de aceasta, geometrizată și ea dar nefiind valabilă din punct de vedere al realizării grafice, iar în ultima fază apar și reprezentările animale, redînd în special caracterul surprins în momentul saltului spre neada închinată dar și alte scurte, inclusiv păsări. Frizele animalele de ne gîtit și umărul unor vase — sau chiar din interiorul unor farfurii — încornorînd astfel elemente ale mediului înconjurător antrop și zoomorf în decorul de esență spirală-geometrică, duc la o îmbogățire a motivității, desi imensa majoritate a ceramicii continuă să fie pictată exclusiv cu motive spirală-geometrice.

S-ar putea să se spună că unele vase sînt în fața altora exemple de ceramica pictată cucuteniană și că acestea sînt mai mult sau mai puțin alese cu altele, ceea ce este însă total eronat și nu numai pentru că dintr-un număr mare și în parte și a fiecărei etape a culturii Cucuteni ev-

luează și formele, iar sintaxa ornamentării și tratarea motivelor au caracteristici proprii fiecăreia dintre ele, dar și pentru că felul în care sînt dispuse și combinate diferitele motive și variantele lor se deosebesc mai întotdeauna de la un vas la altul, iar dacă în fazele următoare — și în special în aceea de mijloc — se întinsec unele piese de această formă avînd adeseori aceleași frize decorative dispuse preponderent în registre orizontale, acestea sînt în fapt excepții în cadrul marelui game a formelor ceramice și a motivelor decorului pictat.

Celălalt capitol important al manifestărilor artistice ale culturii Cucuteni îl formează plastica modelată în lut, care se înscrie și ea printre realizările de seamă ale epocii. Chiar dacă reprezentările antropomorfe — aproape exclusiv feminine — sînt de cele mai multe ori modelate potrivit unor „canoane” proprii fiecărei etape, unele dintre ele măturăsc cu prisosință măiestria meșterilor cucutenieni și în acest domeniu. Stilizarea severă a corpului omeneșc este compensată de grația siluetei statuetele, la aceasta adăugîndu-se și ornamentarea incizată geometrică, desăvîrșit exclusiv și aproape exclusiv (decorul pictat fiind foarte rar) și care acoperă aproape întreaga suprafață a statuetelor din prima fază, ca și ornamentarea unor pictate și nu numai rareori incizată a acestora din fazele următoare. Unele dintre exemplarele fazei vechi pot fi considerate cu toată obiectivitatea realizări superioare multora dintre statuetele altor culturi contemporane, dar și ale multora din epocile următoare (cînd sculptura este, de altfel, mult mai puțin frecventă și chiar — de ce n-am recunoaște? — ale epocii noastre. Figura cea mai mare de la Drăgăseni-Botoșani, de exemplu, este nu numai cea mai reușită dintre toate statuetele cucuteniene, dar și o realizare artistică desăvîrșită prin silueta ei, dovadă un perfect simț al proporțiilor.

Dacă apoi ne oprim privirea asupra suportului de vas modelat în formă de statuete feminine prinse în horă și văzute în chip firesc din spate, așa cum îl văd întotdeauna privitori aflați în jurul dănturilor — este vorba de „Hora de la Frumușica”, piesă devenită de mult celebră prin ritmica înălțare a celor cinci dănsătoare — ne dăm și mai bine seama de marile posibilități ale modelatorilor cucutenieni în lut. Și chiar dacă, de obicei, vasele antropomorfe sînt mai puțin reușite decît unele dintre acele modelate de contemporanii lor din Cîmpia munteană, unele dintre vasele și statuetele zoomorfe se remarcă și ele prin capacitatea de a surprinde și de a reda mișcarea. Dintre toate acestea din urmă, tortile în formă de felină pregătindu-se parcă să sară la pradă — amînd de multe pictate pe unele vase — sînt desigur cele mai semnificative pe această linie.

Dar, așa cum am subliniat de la început, aceste opere de artă preistorice ale făuritorilor culturii Cucuteni — ca și celelalte elemente ale culturii lor materiale — sînt răspîndite în zeci de muzee. Iar acestea, tinînd seama de tematica complexă pe care trebuie să o îmbrățișeze pentru a ilustra evoluția societății omenești de la cele mai vechi timpuri până la realizările contemporane nouă, abia dacă au posibilitatea — și nu întotdeauna — să consacre două-trei săli culturii Cucuteni; și astfel, cele mai multe piese (în fapt imensa lor majoritate) sînt păstrate în depozite ce nu pot fi vizitate decît de specialiști și nu întotdeauna în bune condiții.

Acestea sînt motivele pentru care ne luăm libertatea să sugerăm ca, într-unul din marile orase ale Moldovei — de pildă, la Iași sau la Piatra Neamț, unde sînt păstrate cele mai multe colecții cucuteniene — să se organizeze un muzeu special, consacrat exclusiv acestei culturi, fiind siguri că el va stîrni o adevărată senzație nu numai în rândul specialiștilor din toată lumea, ci și în rândul marelui public și al setelor de mii de turiști, cărora li se va da astfel posibilitatea să aprecieze înaltul nivel artistic la care se situează piștele fuzate de meșterii cucutenieni. Firește, nu pedim pentru adunarea tuturor descoperirilor cucuteniene într-un singur muzeu, căci aceasta ar fi cu neputință, nu atît din cauza numărului urias de piese (mii și chiar zeci de mii) și al suprafeței de expunere pe care ar reclama-o, ci pentru că este evident că fiecare județ are al său teritoriu se află relicve cucuteniene, trebuie să fie expuse și astfel de piese. Dar adunarea celor mai reprezentative piese ale culturii Cucuteni în opt-zece săli mari ale unui muzeu special, care — în afară de exponatele propriu-zise, cuprinzînd toate categoriile de obiecte materiale de la făuritorii acestei culturi — să dispună și de o documentație grafică completă privind așezările, locuințele și diferitele ocupații ale acestor îndepărtați strămoși, ar asigura unui asemenea muzeu un loc de frunte printre muzeele de preistorie din Europa, atît pe plan științific și educativ, cit și pe plan turistic.

Să ni se ierte dacă ni se pare necesar să spunem, dar n-am înțeles de ce una dintre piesele ceramice cele mai deosebite descoperite în așezarea cucuteniană de la Drăgăseni-Botoșani trebuie expusă în Muzeul din București, întrucît, ca și chiar dacă ea ar aparține într-adevăr aceluiași timp de suport, mult schematicizat ca și „Hora de la Frumușica”, în contextul în care a fost expusă ea nu spune nimic; tot astfel, nu vedem de ce un mare și frumos vas pictat de la Ghebești (jud. Neamț) trebuie expus în Muzeul de Istorie de la... Arad, sau un vas de tipul rhyton, descoperit acum șase decenii la Gumelnita, lângă Oltenița, a fost expus în muzeul de la... Alba Iulia. Scoaterea acestor piese din contextul lor normal nu contribuie la înțelegerea evoluției și continuității culturii respective. Iar pentru compararea aspectelor materiale ale diferitelor culturi pre- și proto-istorice din toate provinciile țării noastre, Muzeul de Istorie al R. S. României din București poate face față în cele mai bune condiții tuturor cerințelor, spațiul de care dispune permițîndu-i expunerea unor piese reprezentative din spațiul tuturor culturilor din toate epocile și regiunile țării.

Sperăm că pledoaria noastră va avea ecoul necesar și astfel, într-un viitor nu prea îndepărtat, să se poată organiza muzeul care a constituit obiectul acestor rânduri. Cu cit acest desiderat s-ar realiza mai repede, cu atît mai distinsă vom fi. Și, pentru a încheia, țîn să amintesc un fapt care oledază și el în favoarea propunerii noastre. În toamna lui 1944, cînd unul dintre arheologii sovietici — specialiști în cultura Cucuteni, Tripolie — a vizitat Muzeul arheologic din Piatra Neamț (la data aceea avînd o sîneură mare sală, cu foarte multe vitrine consacrate aproape toate exponatelor cucuteniene descoperite înănturi în județul Neamț), dintr-o dată a deschis ușa, s-a oprit în prag, amănînd să se așeze și să vorbească cu mine. A văde este aievea, și a exclamat: „Extraordinar!”

Sîntem siguri că tot așa se vor manifesta și toți vizitatorii muzeului pentru care pliedăm și care vor reveni mereu și mereu pentru a admira minunatele creații ale geniului făuritorilor culturii Cucuteni.

Vladimir Dumitrescu

Poeme de VASILE NICOLESCU

Oda unei păpădi

Ești prea albă ca să nu aparții
Intinericului, puf care nu îți-ai găsit
ingherul,
anemonă fără carne, pansament al
ceterului
scamă de nor în care sutfă elfi cu
trimbete lunare,
tu nu știi ce e gravitația, ce-ți pasă de
dangătul liturgic al mării,
de vuetul surd al viscolului, tu care n-ai
văzut zăpada,
cînd fericea ta e fără sfîrșit,
nepăsătoare, tu nu cunoști mahmureala,
mucigalul, agitația prenuplăată a
palcăjenului ascuns într-o hemisferă
măruntă de fire;
strigoiși se ascund de tine și aușelii pălese
de invădie,
tu aparții ceasului meu de plumb cînd
mai desprinsă de mine,
tu diademă a unei păsări nenăscute încă,
trăsură de unire în cîntecul cucului,
lirază a burlei pe retina azurului,
te-apezi unde vrei asemenea zîndului, pe
buzele morților
sau pe pleoapa lăstunului, împărăteasă-a
bobului de rouă,
hermină transparentă, lumină pe cale de-a
se inchega (dar numai atît) în hohotul gri
și de a redă mișcarea. Dintre toate acestea din
urmă, tortile în formă de felină pregătindu-se
parcă să sară la pradă — amînd de multe
pictate pe unele vase — sînt desigur cele mai
semnificative pe această linie.

Sub roiu urias de miini, am ucis

Niciodată nu-mi amintesc exact istoria
unui sentiment,
cu atît mai puțin istoria unei crime sau
iubiri.
Ca să-mi omor timpul ascult uneori
Children's Corner
sau cvartetul acela continuu, nr. 14 de
Beethoven
și-n loc să văd cum se zbuguie fulgii de
zăpadă prin zulfii copilor,
mă trezesc înconjurat de-o droale de țînci,
într-o harababură de nedeseris, însă-o
brambureală de miini
care vor să-mi smulgă mirifica pasăre
pe care am scos-o din scorbura prunului
vînat
și pe care, ca s-o apăr de roiu urias de
miini,
o string, o string,
pînă cînd singele ei fierbinte imi umple
palmcele.

Și firul s-a rupt...

Înghițe glonteie, imi spune prietenul
în lazaretele de-acum o mie de ani,
înghițe-l, altfel ar putea să-l găsească.
Ca și cînd mi-ai fi pus muzica la gură
am înghițit glonteie. Dar ce folos!
Pe ecranul de fostor din ghereta de la
Ieșire,
ca într-un cerc de planșă anatomică
soboit în pîntecul meu
puteau două gloanțe.
Și firul s-a rupt.

Desen de Elena Constantinescu

Elegie de mai

Orpîi însoarea, zei ai funigellor!
Ce e transplatul acestă de carne
ingerească pe oasele mele?
Fulgii acestia rățăciți în părul arborilor
simulează ca pe-un platou de filmare,
însoarea.
Misterele s-au retras în volbura
simfonică-a uitării,
maștile au căzut în desuetudine.
Eu văd pe dinăuntru ca un orb
luminat de-o veche zăpadă
o față foarte palidă îmbrătinind —
Pămîntul.

Urmare din pag. 1

George Sand, Béranger și Bollaie”. Renunțăm să facem o listă cu trimiteri la însemnările și articolele sale care exprimă simpatia și compătimitatea față de soarta tristă a muncitorilor. Întrucît o astfel de atitudine derivă direct din postulatele esențiale ale concepției sale sociologice, conform cărora numai clasele ce contribuie prin munca lor la dezvoltarea țării sînt pozitive, au o îndreptățire socială. Dealtmîndr, mai tirziu, referindu-se la internaționala proletarilor, va recunoaște, fără ezitări, că ea „se bazează pe sfîrșenia muncii, pe convingerea cu totul dreaptă că marea temeinică este singura îndreptățire pe acest pămînt”.

Izbucriile polemice, menționate la început, sînt fie oare determinate de anumite împrejurări contradictorii existente în țara noastră și în cadrul mișcării socialiste de atunci? În conferința din 1876 despre Influența austriacă... consideră cu totul normală prezența partidului socialist în parlamentul englez, ca reprezentant al existelor muncitorilor (notînd doar că acolo a existat condițiile necesare unei astfel de forme a vieții politice). Nu putem, în sfîrșit, să trecem peste faptul consemnat de G. Călinescu: „Este dovedit că Eminescu urmărea cu atenție în ultimii ani al vieții marxismul, îndreptăindu-l în parte existența în măsura în care încerca o ocolire a clasei ocularie, motiv pentru care pretuia încercările lui Const. Milie”.

Eminescu și socialiștii

Dar la aspectele specifice să mai menționăm unul, poate cel mai surprinzător: Eminescu, cel care polemizase cu ideile socialiste, nu va avea admiratori mai fervenți decît pe cei recrutați din rîndul socialiștilor. Ceea ce-l făcea pe Ibrăileanu să amintească: „Toată tinerețea socialistă era eminesciană”. Mai departe demonstra: „Zugrăvind pe socialiști, zugrăvim pătura ocitoarea a lui Eminescu”.

Explicația o vede nu atît în „momentele” de „socialism” din opera eminesciană, cit în atmosfera ei de intensă nemulțumire socială: „Toată poezia lui Eminescu, cu atmosfera de intensă nemulțumire, făcea să se zică că Eminescu e socialist”. Ibrăileanu se simte obligat să consemneze, probabil pe reale temeiuri documentare (folosind termenul curios de „mahalagiu”): „Și, în adevăr, pe atunci Eminescu e socialist de către mahalagi”. (Adevărul e că poetul era considerat socialist și de către cei de la Româniul).

Cele arătate, cărora, bineînțeles, le putem adăuga încă multe altele, ne avertizează asupra erorii ce-am comite-o dacă am absolutiza aspectele de suprafață și, cu atît mai mult, dacă ne-am îndelintici cu vinarea de fraze de prin articole, importantă fiind determinarea nucleului problematic, a aceluși nivel de adîncime al gândirii eminesciene care justifică raportarea la ideile socialiste, chiar dacă interfețele îmbracă forme nu o dată paradoxale.

Să reamintim cîteva adevăruri generale. Am văzut că G. Ibrăileanu a fost cel care a emis teza, curajoșă din punct de vedere sociologic: cea de a treia fază din dezvoltarea spiritului critic în cultura românească o reprezintă „Eminescu sau mentalitatea eminesciană și socialistă”. În raport cu celelalte faze — prima: de la 1840 (cînd apare Dacia literară) pînă spre 1860-1866, și a doua: de la 1867 (aparitia Convorbirilor literare) pînă în 1880 — această „scală” se remarcă prin „marea critică a rețelilor economice care se datorase României moderne”, critică exprimată în numele intereselor claselor de jos. „Cetii pe Eminescu, cetii Ce vor socialiștii români (1844), scris de d-l Gherca, cetii pe d-l Vlahuță și veți vedea cum ca toți acești scriitori suspiună după vechile clase pe cale de a dispărea, ca breslașii, alte sărăcite,

patrel berceanu

Doar ferestre...

cind trupul meu nu-i altceva decit un năvod de simțuri spiritului o dă dracului de logică
duce o mină la nos și cu un mers de dând, se face că merge pe ape numesc dând libertate puterea viselor mele de-a uita de mine

nu, minții nu-i e frică de moarte și atunci se-nvârtă consolatoare spre carne și fără condiții pentru că nu are haz să te legeni pe valuri dacă și-ai lăsat tălpile pe nisip, tălpi nu urme.

eram licean și citeam mult pentru o urbe cu un singur turn de apă și oală pentru trenuri
altfel eram primul care denunța felici anele cu părea că „izbucnește-a desănejdite” literată

găci nu-i așa simt mii de feluri de a reacționa între profesora critică de limba rusă și destul tip centura cu diamante

seu cam așa ceva mi se părea viața lui maltraux a virilității

acum mă-norc în adolescență ca-ntr-o centră de siguranță și-mi lătuiesc viitorul pentru nenorocirea de-a fi

foșt călduț ca-n bucătăria unui unchi din Brașov pe care l-am urit din obligație familială

acum mă-norc la adolescența mea și spun că sentimentele mele auveau picioare scurte din acelea cu care degeaba bați nervos în pământ când trebuia s-o faci cu pumnii în ferestrele profesorilor și iubitorilor care te umiliseră

har și mulțumire ție doamne că umilinta cere doar ferestre și nici o cale lactecă căci e ridicol să ridici pumnul acolo unde-ar fi trebuit să calci cu piciorul

Chiriașii stării de dor

Teama asta nu-i sărutul vieții că-ți vine să-mbeți crizantema ca pe-un birjar

Am să îndop o piine cu stela ca să ai de lucru bunale Marar

Sint cel mai pitic stegar al speranței cindva era chiriașii stării de dor cred că v-adeuceți aminte căldărea - o seră voră de-a doua cu un fost abator

Mulaj

Vrind să aflu chipul zilei de miine cocorii iau mla-ul clipei de ieri. În moarte și-n ceață toate cărările-s drepte. Numai un braț în cimpie rupe singurătatea în timp

S-ar putea ca dumnezeu să inereze cind și unde nu te aștepti (ca un bătrîn care și-a uitat ochelarii acasă) să burmizeze mărunt iar stilipi de telegraf să muginescă mai încet decit steaua Alcor S-ar putea ca de-acum înainte nimeni să nu se stingă vreedată de dor

Unși cu alifiile ceții

A vorbi de suflet, iai'o aventură pe măsura virginității și o zăpezii în care zace logica cu genunchii la gură. O striveste noaptea și-o absolvă iezii.

Unși cu toate alifiile ceții și ale spaimii, copacii trag fermocur iernii peste frunte Pe motiv că vales a-n-țeles cu dealul așteptmăi să nască șoarecii un munte.

Cum să astup o zare?

Dacă speranța n-or avea ceva din nebunia taurilor cine-ar mai cobori în galeriile vremii să vindeze corbi!

Caraghioase bandaje cuvintele cum să astupi cu ele întreagă o zare De unde nori de unde suflet să speli copacii pe picioare?

Ușa aproape sări din ținți, și un per-lu violent năvăli în odaie odată cu un tinar bine făcut, înalt, suplu, cu o noți de eleganță mai degrabă de ofiter de cavalerie. Avea un năris afidător, dar care nu însemna nici trufie și nici siguranța de sine pe care și-o dă bunăstarea materială, așa cum ar fi părut la prima vedere, ci un cinism făș, ostentativ. Tinarul acesta, pe numele lui Toni Păscă, era fiul unui arhitect care-și pierduse averea la Cazinou într-o împrejurare nefericită, cind fusese atras la masa de joc de niște escroc de duzină, destul de frecvenți în oraș la vremea aceea. Om instruit și cu simțul umorului, el declarase, îndată după eveniment, că regretul său nu era pierderea averii, dealtfel prea puțin însemnată, ci faptul că fusese escroc de niște borfași de rind. „Un aristocrat al jocului mi-ar fi oferit o anume satisfacție”, spusese el. Cert este că, prea puțin dotat cu simț practic, incapabil să-și țină cele mai mici socoteli ale veniturilor și cheltuielilor după moartea soției își luase cu el un văr și hotărîse să-și petreacă ultimii ani ai vieții într-un sat din jude, unde păstrase o mică proprietate, o casă cu o livadă în jur.

Toni Păscă își văzuse tatăl doar la ocazii festive, și nici atunci. Moștenise firea lui deschisă, ca și spiritul dezordonat, cam usuratic și nu lipsit de grandilocvență. Locuia în oraș singur, într-o cămăruță din bulevardul Rozelor (...prin compensație... Ce bizarerie! ar fi comentat cineva), ducind o viață de petreceri „hedonice” în numele unei concepții proprii și își ațușa boemia cu aceeași ostentație cu care și etala cinismul, era deosebit de caustic, irascibil și veșnic pus pe hârță, dar față de Daniel avea un sentiment protector, după propria-i afirmație.

Ei bine, îl striga el întinind, ești un nerecunoscător! Ai dispărut pur și simplu în insula nefastă a pictorului I Circuli niște zvonuri ingrijorătoare despre tine! Nu mi-ai fi închipuit, eh, intuiția mea, se vede, a scăzut considerabil! Își trase un scaun, apoi, aruncându-și haina și pașionul cu gesturile de obicei, scoase un suspin de ușurare, în timp ce Daniel îl urmărea fiece mișcare cu o acuitate dureroasă a simțurilor. Păscă își apăsese o țigară și fuma cu voluptate, neslăbindu-l din ochi.

— „Hm, nu cumva, ești bolnav? se repezi el. Ești suficient de palid...”
— Nu... n-am nimic, spuse Daniel, sint doar puțin obosit.
— Păscă veni spre el și, încrunțindu-și, îl arătă fruntea.
— Să cred că ești și tu un tip duplicitar? C-ai fi în stare să absorbi mlasma orașului în pustia pustie în numal douăzeci și patru de ore? De cind nu te-am văzut?
— Te asigur că nu-s bolnav. Știi doar, temperatura ridicată este aproape constantă la mine, spuse el repede, fericit că-i venise explicația aceasta în minte.
— Ha, ha, improvizezi! Bunule Daniel, „Vila romană” ar fi o Golgoză modernă împlinită într-o epocă salanică... Iar tu și-a pus în gând s-o cucerești! Bine-bine, să facem abstracție de prejudecata mea, dar ce-ai putea fi rezultatul unei asemenea întreprinderi?
— Taci... Te rog să-ncețezi...
— Aha! Ca să n-atingi latura cea mai delicată a chestiunii? Zvonurile nu-s ecouri goale și inofensive în Condor... Sîntele Iuse, dar pictorul este o personalitate fascinantă a orașului, și tu, un... nimeni, te-nvăgănești de „Castelana”!
— Te înșeli, e cu totul altceva. Tu nu poți să-nțelegi...
Păscă își aprinse o altă țigară de la cea încă neterminată, privindu-l cu o umirare neprecizată.
— Simțeam nevoia să mă odihnesc, șopti Daniel cu teamă, întrezărind primejdia unei discuții cu cinciul Toni Păscă.
— Nici gând! În orice situație de soul asta

Desene de Elena Constantinescu

te aștepti să afli, mai devreme sau mai târziu, o limită, dar mintea mea-i incapabilă să găsească ceva asemănător în extravaganța „Castelanei”. Bineînțeles că trebuie să-i găsesc o explicație, fiindcă ea, soția pictorului Andreia, așadar o „doamnă” a orașului, riscă totuși enorm. Să fie cu adevărat îndrăgostită? Heh, după cit se zice, și nu poți face abstracție de ce se clevește în „lumea bună”, n-ar fi în stare de un sentiment profund. Și în nici un caz statornic. Am întinut-o de citeva ori, răspinzindu-mi în jur numai orgolliu, aroganță rece. E adevărat că are o ținută princiară, așa că o prind...
Păscă se apropie de ferestra. Palaoarea feței și accentuase, iar mințile îi tremurau ușor. Nemulțumire, pe care nu era în stare s-o exteriorizeze, și-o consuma mai mult imaginativ, încit suferința lui arăta o blîndețe neîrească.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești un mediu ideal pentru exercitarea puterii ei orgolioase.
Păscă îl luă de umeri și-l așeză pe pat, apoi rețeză vehement cu palma în față.
— La praxese s'amuse! declamă el. Dintr-un rafinement diabolic, sau... din plictis și-a căutat o supapă, un amuzament. Iar tu ești

TUDOR ARGHEZI — O poezie mai puțin cunoscută

Producția poetică argheziană e, după cum se știe, una dintre cele mai bogate din literatura noastră. Înainte de a fi încorporate în volume, majoritatea poeziilor au fost difuzate prin reviste și gazete. Destul de tîrziu, în 1927, la 47 de ani, autorul însuși a început să și le adune în volume și apoi în ediții definitive: *Versuri*, 1936, „adaogătită” în 1940, „lărăși adăogătită” în 1943, completată cu nolle volume apărute între timp, în *Versuri* 1959 și din nou reproduse și completate în *Scrieri-Versuri*, vol. I—IV, 1962—1963. Poarte puține poezii au rămas în afara volumelor întocmite chiar de poet. Postum, editorii au scotocit prin manuscrise, reviste și gazete și au reusit în circulație texte pe care marele poet, fie le „uitase”, fie le neglija. În 1980, G. Pînescu tipărește la Editura „Cartea Românească” două volume masive de versuri, ce însumează aproape tot ce se cunoștea din opera poetică a lui Arghezi. Certitudinea de ediție completă este sugerată și de alcătuirea cărților ce reproduc în ordine cronologică toate volumele *principale*, fiecare întregit cu câte o *addenda* care cuprinde tot ce s-a mai descoperit între timp din producția lirică a poetului din perioada

CETATEA VECHIE

Pe un album (...)

Mă poartă pașii-n ulița îngustă
Cu pietrele coclite și treptele de scamă,
Unde lumina zilei nu stă
Și, mucezită, vremea se destramă

Balconeig se-alătură pustii
Subt streșini lungi de pistol și bumbac
Colivii
In care, destinate, păsările zac.

Ascuns în ultima fereastră
Strimț pe igheaburi și silii în fiare
Abia își taie vina lui albastră,
Punctată, cerul, cu chenare

S-a pregătit necontenit în burg
O țoapă ori un țipăt să tresară,
Și se trezește de amurg,
Sunetul vechi da clopot, rămas pe cite-o scară.

Căldirile sint streșni cărți, închise
In cheatori de uși.
Pe placa de aramă citești cum se numise
Cal care poate-n casă trăiește și acuzi

Perdele grele-n geamuri
Blazoane rețușate de veacuri și de iarnă,
Staturi în zale groase, din zeci și zeci de
neamuri

Își pune luna lampa în lumacă.

T. ARGHEZI — V. r. 1-2/1933

respectiv. Se asigură astfel toate premisele pentru ediția critică, științifică pe care G. Pînescu anunță, în postfață, că o pregătește. Tot astfel a întîmpinat-o și critica literară. Șerban Cioculescu o comentează în „România literară”, în citeva rînduri, pe care, după ce o declară „ediție completă a poeziilor lui Tudor Arghezi”, o completează cu încă citeva poezii, aducîndu-i, în același timp, nenumărate rețușuri, cu gîndul „Către volumul total al liricii argheziane”.

N-am întîlnit în sumarul nici unul volum tipărit pînă acum și nici în comentariile extreme de acrilice care aduceau completări ultime ediții, (titlul poeziei *Cetatea veche*, publicat exact în urmă cu cincizeci de ani în *Viata românească* (nr. 1—2, 1933), în perioada directoratului, pentru partea artistică, a lui G. Călinescu. Ca atare, o reproducem în extenso.

Petre D. Anghel

E-o blindă amiază...

E-o blindă-amiază, — aproape un popas,
Popasul blind, aproape ca o rouă,
O rouă nici prea veche, nici prea nouă
Și totul e — te las sau nu te las ?

Te las sau nu te las în prag de rouă ?
Că totul parcă e de bun rămas
Și-mi strălucește mie, nu și vouă,
O rouă scuturată de un pas.

E-o blindă-amiază-aproape un popas.
Popasul leș, Ca atunci cînd plouă.
Cînd plouă rar, cînd gongol bate nouă
Și-ntr-oabă-nceț: te las sau nu te las ?

E-o blindă noapte...

E-o blindă noapte, — o noapte în zig-zag,
O noapte părăsită pentru-o noapte,
O altă noapte, ca un blind drumeag,
Păzîi graoz de niște tufe coapte.

O altă noapte, ca un blind drumeag,
Se răsucesc-nceț spre mieznoapte.
E-același drum, dar drumul nu mi-e drag,
E-un drum tăcut, ca firul alb de lapte.

Un drum tăcut, aproape un zig-zag,
Un blind drumeag, aproape ca o noapte,
O blindă noapte-aproape ca un prag,
Un prag săpăt de vorbe și de șoapte.

leonida teodorescu

Ce liniște...

Ce liniște-a naibii, senină și grea,
Ce liniște fără durere...
Puțin cam prostească, puțin cam așa,
O liniște fără tăcere.

O liniște simplă. Și simplă și rea,
O liniște fără de vreie,
O liniște l liniște-a-i patma mea,
O patimă fără plăcere.

Cînd fluieră vîntul...

Cînd fluieră vîntul prin frunze, gîlbul,
Cînd fluier-al naibii de șui,

Mă-ntréb — să mă sui spre frunze gîlbul
Pe-o scorbă de pom amărui ?

Și ce dacă sui prin frunze gîlbul ?
Suiul nu-i lacrimă ! Nu-i !

Cînd totul e și prin frunze gîlbul,
Ce-ai vrea ? Să cobor sau să sui ?

Cînd fluieră vîntul prin frunze gîlbul,
Prin frunze o lacrimă nu-i.

Ce bine-i să zaci prin frunze gîlbul,
Cînd fluieră vîntul, cînd fluieră șui.

Dar poate mai stai ?

Dar poate mai stai ? Doar un ceas.
Apoi ne-am lua bun rămas.
Rămăsul cel bun — pe vecie.
Vecie ! O altă prostie.

Prostie ! Dar vine de sus
Zăpada. Și-i lacătul pus.
Și nimeni nu poate să iasă
Pe uși, pe ferești, pe terasă.

Că-i multă zăpadă afară,
Iar vîntul tot cară și cară
Nămeți. Pentru — aceeași prostie —
Rămăsul cel bun. Pe vecie.

ion murgheanu

Seara

seara imi iese în drum este văduvă
unde te duci pășești atît de incet
nu mă umili sunt o văduvă de poet
ce te uși după mine în minte și-acum
salcimii erau pe atunci în floare
era trist a fost prietenul tău cel mai bun
ei nu a săvîrșit nici o eroare

încep să mă grăbesc
nu prea am timp
se duce în mină cu o luminare
o să ne mai întîlnim
nu am nevoie acum de-a asemenea
întimplare

Riul curge

seara aceasta e unică iar teroarea ei e
cade în cercul tras cu cretă peste nimbul
capitlării

ai mai fost în locul acesta de citeva ori
riul joștește porunci ale ploilor
pasărea curge șiroind în văzduh
nimeni nu ajunge din întimplare aici
să primiv să ne-aducem aminte
lacrimii în zăcătorile vinului toamnele
ciudată coincidență : a iubirii și-a urii
surul singele veșted dezamăgiri
canturele amăgirii împuscături
care-au mai fost vor mai fi trase în noi
(de astea nimeni nu scapă)
și tu : proscrisul unei meserii fără leac
peverinard : îți aduci toată vremea aminte :
„mila care își pare o muzică ura care este
muză”
frunța de pe arborul filei cu o singură
frunză
se poate spune oricînd orice ; oricînd
riul curge dar citeodată acuză

Șansa

mă foloseam de metodă ; citeodată
și astăzi mai risc ; am înolat
deasor împotriva curentului
ziua e clară iar noaptea e rece
am iubit foarte mult toată vara
am adus-o cu noi de pe țarm
l-am cules lună deasupra valurilor
am prins unicul ei ceas liniștit
meditasesm destul
la întoarcere eram alții
ușor scufundați în problemele
care ne leagă dulce
dragostea se transformă
laolaltă cu toate acestea
și deodată nu ne mai temem
poate să ne întîmpine moartea
dar înaintea ei seara
un pahar de vin rece o cafea aburind
o țigară și să ai timp
să-ți povestești viața
și să ai șansa cineva să te-asculte

Un sclav din antichitate

ceasul mă asurește mergînd ei nu stă
niciodată
ca un măturător de șosele ca un sclav din
antichitate
l-am întors la timp el este blestemul de jos umbra
ușor aplecat peste pagină li aud țâcăniul
ei zice : pe aici am mai trecut dar am să
mai trec
voi mai rămîne am să-ți ridic de jos umbra
nu sunt un copil poate un filosof sunt
dar strigăte aprige se aud de aseară
în stradă
în fereastră să nu mai aștepți
tot ce a fost să se întimplă s-a întimplat
tristețea aceasta vine odată cu vîrsta
cite s-au transformat pînă la noi
n-a fost eroare să nu ne aduleme
vei pricepe ai să-ți înăbuși orgoliul
dar acum culcă-te ori cel puțin stai liniștit
pune-ți pe frunte batista mea umedă

Mersul pe jos

fără soluții solstițiul de vară
ard însă de nerăbdare cresc umilit
am eroare că totul o să se-ntimplă încă o dată
persoane care vor traversa iar onoarea
infernal avînd un număr de cinturi
(paradizul nicînd tot atîtea)
cite mincuni ce nîmicuri : pline și arme
tragi cite o zi pe asfalt ca să mergi înaltea
psalmul dezertăciunii s-a înșurubat
în urechea mea muzicală
la ce mă gîndeam : oare e limpede ce urăsc
iubirea se făurește ea singură
însă e greu de știut cine o apără
frunze și flori frunze și frunze
misterul s-a înșosî de mister
poate că sunt obosit (nu e adevărat
strigă în locul meu numele meu
binecuvîntatul meu nume)
căci mai am timp să învîț alte reguli
mersul pe jos pe sub aripi (aripile
de șîndriță)
și dezvălul de toate în era atomică

Ziua

ziua înăbușită de spaimă
nebuna producătoare de violență
văpsind firme noi în tricolor ei galben
liniștea fericirea care e-n toi
trecind peste punți peste riul
în care ne ducem la fund
său
pînă la urmă de piinea ei albă
și de saltelele nopții de fum
înăbușă ziua : e un scandal
glasul ei cere răspuns
(nici iubire nici ură)
tracerea pe sub bolți minus plus
gura închisă cu tot ce ea macină
soarele care nici n-a apus

REMEMORĂRI

Costică ot Snagov

Vine la mare gata bronzat cu săpucă
de șaim și părelui pusă în virful capu-
lui ca și cum atunci ar fi aterizat de
pe plaja de la Las Vegas. După tre-
patru ceasuri de cercetări psihologice se așează
cu Pănuș sau cu Bălesu în colțul terasii și acolo
poate fi găsit ocupat fiind cu studiarea materialu-
lui din care sînt făcute zarurile. Joacă table pe
filuz și pe jurăminte.

Nici marea nu l-a simțit vreedată între valu-
rile ei măsoase și nici invers.
Are un umor verbal turbat și nu știi niciodată
cît inventează și cît cunoaște...

Am petrecut multe zile și scrii împreună,
(niciodată peste ora nouă), și de fiecare dată,
ne-am despărțit în termeni cordiali și plini de
promisiuni reciproce.

El vine din margine de București necunoscut
nouă, are un petec de vie și un colț de casă
pe care o va termina în anul două mil...

Ceea ce obține din petecul de vie termină mult
mai repede.
Prozator de stîrpe muntească, poate unicul
care-a știut să surprindă tipologia țărănească
echilibrînd între aut și oras, *Constantin Georges-*
cu și-a cîștigat multe belele cu vecinii pe care l-a
băgat în cărți.

Nu mai departe decît anul trecut l-a tirat o
eroină prin tribunale, fiindcă, năvalv prozator l-a
fotostit numele fără să știe de existența ei.
Acasă, are aspect de agricultor îmbrăcat cum
dă cel de sus. Cînd vine la oraș își strînge gîtul
în cravate asortate chipului și poartă cămăși
apretate folsind a frunză de vie uscată.

Acum aproape douăzeci de ani, fiind împreună
cu Rusalin Murgheanu și cu cel în zona Alex-
andriei, să citim pe la sezoarii, am scris în
trei un montaj literar-muzical în care slăveam
munca harnicilor cooperatori tineri de pe acela

meleaguri. În speranța remunerației ce urma să
vină ne-am cheltuit ca niște nababi diurna și
banii de tren.
Instituția care ne comandase opera colectivă
nu ne-a putut onora în timp util efortul creator.
La o sezoătoare cu public din mediul rural, un
țărăn fascinat de talentul nostru l s-a adresat
lui Costică Georgescu rugîndu-l să-l facă o
poezie pentru apropiata nună a fetel sale.
Costică a bătut palma, noi am scris balada și el
a achiziționat purcelul, acesta fiind socotit drept
onorariu.

A dispărut în jurul prînzului și s-a întors cu
miinile goale.
— Costică, unde e purcelul ? am întrebant
într-un glas.

— Lasă, bre, ce vâ pasă. Avem bilete de tren
și vâ invitat și la o ciorbă de burță...

Vorbea ca un milionar care vinduse insula
Creta din plietă.
Acum cînd împlinșete cincizeci de ani mîscîndu-
se la Snagov printre personajele pe care
le-a nemurit, îl urez să mai poată săpa multă
vreme petecul său de vie și să vegheze cu
strănicie la butoaiele țînute pentru prieten.

În același timp, îl rog să-mi facă rost de o
cotoabă contra-cost, acolo unde se poate sorbi o
gură de aer cu miros de floare, poate chiar
casa aceea prăpădită acoperită cu stuf, fru-
moasă ca o bijuterie, după care moare Fănuș
Neagu și în care venea Sadoveanu să se odî-
nescă țîcînd...

N-are lift și din cerdacul ei poți vedea cum
tremură luceafărul de ziua înfipt în virful bi-
sericului de dincolo de lac.
La mulți ani, Costică, și știu că n-o să-mi uși
rugămintea și că milne, dacă nu azi, o să începi
negocierile. Eu aștept...

Mircea Micu

Imaginație

Nimic nu puteși plînuși împotriva
frunzelor,
imaginația naturii e fără sfîrșit :
încep să zboare cînd le chinuși sau
să între-n pămînt,
să vâ iasă prin gură

Nimic nu puteși plînuși împotriva iubirii,
imaginația singelui e fără măsură :
dîntre păduri de moarte născocoște, ridică
gîbr-o dată
în aceste pustii

Nimic nu puteși plînuși împotriva inocentei
luminii
copilăria s-a ghemuit în ea
ca o broască țestoasă,
m-am aplecat înfiorată peste neagra fîmîță
și din adîncul
cu arma în mină mi s-a ridicat
visul

Rodesc semințele, noi înșine

Rodesc semințele, noi înșine înflorim
într-o viitoare cîntare.
Ce-i dăm pămîntului ? Greoznicul ris
al vieților noastre
înnagurînd și înflorînd și erodînd
vechilor fructe
mai sfînte sucuri
și mai hrînitoare !
Sau
cum ne întoarcem singuri ca plantele
spre soarele morții ?
Sau
cum ne-ngrăzim de marea, de singure
noastră iubire
cînd noi
noi înșine ca semințele incolțim
într-o viitoare cîntare.

stela vinițchi

Pe urmele tale

Nicînd nu mi-ai spus pînă unde
sapă durerea
pînă unde se-ntind uriașele sale terase
spre ce mare coboară (în timp ce noaptea
își face cuib albastru în oasele tale)
spre ce port se întorește ca ochiul
de propria lui singurătate
orbit
și-nalîntînd spre propria lui pieire
bucată cu bucată dislocînd
lumina
nu mi-ai vorbit nicînd (în timp
ce prin inimă ta se fugăresc clipe speriate)
de lina ceoasă frumusețe
a țării tale
de dincolo de aceste orbite
căzute ca două frunze ca două bile
de jar
în pămîntul pe care alții
pe urmele tale-l sărută

Ca două litere

în același cuvînt
Și mă apropii iar de vechile cuvinte,
de fostele drăgălașele noastre
vechi existente,
cu fiecare gest mă rostogolesc
tot mai mult
numai în lucruri abstracte

Mi-e frică de miinile mele
Încă și încă un pas generos în mișca
obișnuită :
nimic concret nu e posibil între aceste
margini delimitate

Urșec clipe asta: ce mai avem de făcut
cu citeva ere secole fracțiuni de ere
de secole acum înaintea
nopții —

Oricum poate această ură se va șterge
atunci
poate că tot din iubire vom crește
nu și cu mine alături
pe-un cîmp curățat
greblat
udat
aurit

Ca două litere în același cuvînt poate
că unul de altul oricum atuncea
vom fi auzit

Un vînt albastru mătură de pe stînci
ultima noastră-ntristare

Lecția de folclor

Sala Palatului R. S. România a găz-
duit numeroase și interesante spec-
taole folclorice. Dar credem că nu greșim
cînd afirmăm că spectacolele orga-
nizate de Uniunea Asociațiilor Stu-
denților în colaborare cu Radiotelevi-
ziunea română, în zilele de 16, 17 și
18 mai, sub genericul *Studentii omagiază
folclorul românesc* au constituit o
premieră absolută. Există, fără îndo-
ială, diverse perspective și modalități
de valorificare, de transpunere sceni-
că, de interpretare a complexei opere
folclorice în tendința de a nu trăda
înțelegerea și autenticitatea creației
populare. Scenariul spectacolului, elab-
orat de universitarul timișorean Vasile
T. Crețu, a explorat teritoriul de amplă
cuprindere a datinilor și obiceiurilor
care înfățișează fenomenologia folclori-
că despre vîrstele omului. Așa cum a
fost conceput, scenariul s-a convertit
într-un poem dramatic, de aleasă țînută
și originalitate, despre dragoste și mun-
că, viață și moarte, despre aspirația
sufletului omensc spre atingerea unui
ideal, fiind rememorate, într-o mă-
lăstră prezentare, cele mai caracteris-
tice forme de cultură populară de la
nivelele arhaice pînă la actele poetice
novoare observabile și în creațiile
etnofolclorice.

Spectacolele s-au definit printr-un
spirit polemic, s-a încercat cu acest
prilej trasarea unei linii de demarcație
între modalitatea propusă în interpre-
tare de ansamblurile folclorice studen-
tești și modul în care e alifac de unele
formații artistice amatoare și chiar pro-
fesioniste. S-a evitat, pe cit a fost cu
putință, de a se cultiva cu orice preț
doar spectacularul, saltul acrobatic,
adaosurile de orice fel, stilizările sau
împumăturile din batetul clasic sau
modern, falsa teatralitate. Accentul a
căzut pe axiologie, decurgînd din a-
ceasta relevarea universului poetic și
filozofic, armonia de culori și sunori,
înțelegerea și autenticitatea creației
populare, fiind ilustrată pe de o parte unitatea
în diversitate a folclorului nostru, iar
pe de altă parte s-a configurat un
model de valorificare scenică a crea-
țiilor etnofolclorice.

După cele văzute și trăite, timp de
trei zile, putem avansa ideea că stu-
denții au realizat spectacole-document,
în înțelesul amplu pe care îl au aceste
acte intelectuale în cîmpul cunoașterii
bogăției și diversității folclorului no-
stru.

Putem afirma, de asemenea, că miș-
carea artistică studentească a atins,
în ceea ce privește transpunerea sceni-
cică a folclorului, un punct maxim.
Referindu-ne la nivelul interpretativ și
la politica repertorială se poate vorbi
acum de constituirea unor formații de
referință în întreaga mișcare amatoare

din țara noastră cum ar fi *Mărtisorul*
— Casa de cultură a studenților din
Cluj-Napoca, *Doina Timișului* — Casa
de cultură a studenților din Timișoara,
Doina — Casa de cultură a studenților
din București, *Doina Carpaților* — Casa
de cultură a tineretului și studenților din
Iasi, *Româniașul* — Institutul politeh-
nic din Cluj-Napoca, *Arcanul* — Insti-
tutul de învățămînt superior din Su-
ceava, *Iza* — Institutul de învățămînt
superior din Bala Mare, *Civileandra*,
Academia de Studii Economice din Bu-
curești, *Plauri moldovene* — Insti-
tutul politehnic din Iasi, *Mugurelul* —
Institutul agronomic din Iasi, *Juuli*
Brașovului — Casa de cultură a stu-
denților din Brașov s.a. Relevăm că o
noutate în repertoriul propus de aceste
formații deschiderea spre alte cate-
gorii folclorice considerate mai puțin
spectaculare (ceremoniile nașterii,
descețele, anumite obiceiuri calen-
daristice).

În fiecare seară, spectatorii au avut
prilejul de a se întîlni cu reînfiin-
tatul interpret de marcă al cîntecului
popular românesc, care au dat o notă
aparte spectacolului. Dumitru Fărcas,
Irina Loghin, și Tudor Gheorghe. Ulti-
mul a înut, la rîndul lui, să prezinte
un invitat care să facă legătura cu
fenomenul viu, dinamic al creației
populare fiind vorba de cîntărețul epic
Martin Căpățînă zis Căleată din Celei-
Olt în vîrstă de 78 de ani.

Pentru acest act cultural de aleasă
simțire, organizatorilor și interpre-
tilor, la care adăugăm pe cei doi reali-
zatori, regizorul Nicolae Frunzeti și
coregraful Theodor Vasilescu, aplauze
la scenă deschisă.

Octav Păun

muzică

«Rigoletto» la Opera Română

Un spectacol cu opera verdiană
„Rigoletto” este întodeună un
punct de atracție pentru o stațiune
lirică. Interesul sporște cu atît mai
mult cu cît distribuția se „prime-
nește”. Este ceea ce a reușit să re-
alizeze spectacolul din 13 mai a.c. cu
„Rigoletto” pe scena Operei Româ-
ne în „tălmăcirea” muzicală și sceni-
că a soliștilor Vasile Martinou, Eleonora
Enăchescu, Octavian Naghiu și alții,
spectacol ce a constitu-
it, după părerea noastră, o adevă-
rată sărbătoare muzicală pentru nu-
merosul public prezent în sală.

Vasile Martinou în rolul bufonul-
ului Rigoletto reușește o creație deose-
bită, vocea sa amplă, frumos tim-
brată fiind dublată de un autentic
talent actoricesc. Întreaga creație
artistică a soliștilor a fost de un
înalt nivel profesional iar interpre-
tarea ariei din actul al III-lea a
constituit punctul culminant fi-
ind primită cu îndelungi aplauze
de public. Indiscutabil, Vasile Mar-
tinou este un Rigoletto tuburător.

Alături de el, soprana Eleonora
Enăchescu reușește — la al doilea
spectacol după debut — una dintre
cele mai complete și sensibile Gilde
din cîte am văzut.
Sciriam cu alt prilej că țînăra so-
prană este posesoarea unei voci de
excepție. Ne-a demonstrat-o și de
această dată prin frumusețea tim-
brului, strălucitoare-i tehnică voca-
lă, varietatea nuanțelor. Eleonora
Enăchescu a creat un personaj în-
sufletitor, plin de proșepime, cap-
tivant prin autenticitatea țîării,
creația sa fiind generos răsplătită
de cel prezenti în sală.

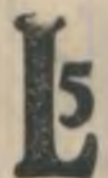
Nu greșim, cred, dacă o conside-
răm pe Eleonora Enăchescu o inter-
pret de prim rang pe o generație
sală.

În rolul ducelui de Mantua, Octavian
Naghiu nu s-a prezentat la
nivelul la care ne obișnuie, o oare-
care oboseală făcîndu-se simțită în
vocea sa.

Dintre ceilalți interpreți merită a
fi evidențiați pentru aportul lor la
reușita acestui spectacol Veronica
Girbu (Maddalena), Pompei Hărăș-
teanu (Sparafucile), corul, care sub
bagheta lui Stelian Olaru a devenit
de multă vreme un „personaj” pe
scena Operei Române.

În sfîrșit, cuvînte de laudă se cu-
vin dirijorului Cornel Trăilescu,
care cu autoritate, competență pro-
fesională și rafinament stilistic a
condus acest spectacol ce se bucură
în continuare de mare succes, după
o prezență permanentă pe scena
primei Opere a țării de aproape 30
de ani.

Anton Dogaru

ION AGĂRBICEANU

III. Obsesia „vedeniilor” (4)

istorisirea „băiesului” Manoilă despre autputernicul și omnipotentul „duh” denumit Patronul Noptii închide în sine o conștientă și sublimă monogonică sublimată în viziuni amneste nedismulată antropomorfozitate. Modul în care „duhul băilor” este vădit în Vilvele ca exponență a „duhului băilor”, se circumscrie desigur unei asemenea perspective, guvernată de un gnosticism tipic folcloric prin navitatea lui congenitală. Dacă așa cum esențial argumentul indubitabil invocat în cazul vizând „existența” Patronului Noptii se revindică de la calitatea de martor ocular al interlocutorului, nu astfel se petrec lucrurile când este luată în discuție „existența” „duhului băilor”. În cazul acesta, un adevărat dialog-dizertație, povestirea lui Agârbiceanu, înainte de adevăratul Patronul Noptii, face loc la alte două momente narative, rezervate, de data aceasta, „duhului băilor”. Un examen mai atent, se poate constata că prozatorul nu face altceva decât să se „insceneză” nucleele orizontului, așa cum acesta este transmis de tradiție în generalitatea lui paradigmatice. Premisa o constituie ideea că Vilva băilor intrinsecă calitățile unei ființe divine având în esență autul din Vilvele, pe care, dacă este binevoitoare (firește, numai cu aceia care „cred” în existența ei) îi înștintă pe oameni cînd trebuie sau nu să se perverzeze în eforturile lor. În acest sens, declarațiile colorate din Duhul băilor sunt conștente: „Săie băiesul cînd să părăsească o baie! Numai vezi bine la asta treabă să fie omul băies cu credință”; „Iată ce-ți spun eu dumitale: sînt sîmne pe care dacă le la în samă băiesul nu nucesce în zadar. Așa că prin sîmne mă povățuiesc să merg, unde să așez, și tot prin sîmne mă-norc înapoi de unde-i muncă zadarnică”. „Sînt sîmne. Numă cit nu le vede, nu le-aude fîstecine”.

În cele două momente epice ale povestirii consacrate prezentei „duhului băilor” este vorba tocmai de asemenea „sîmne”. Inițial moment are în atenție ipostaza auzită a sîmnelui. Se ilustrează credința că, înarmată cu „stert” (lampă de miner), Vilva ciocănește în pereții minei străgîndu-le oamnelor lucruri-amneste. Este povestire relatată de minerul Ion Vintilă în sprijinul susținerii lui Petre a Răului: „— Drept are Petre, zise Ion Vintilă, o namilă de român încruntat. Sînt sîmne. Numă cit nu le vede, nu le aude fîstecine. Cînd a fost să fie aurul cel mult de la Faure, ce crezi că au fost sîmne? Băiam vro opt îni, atînd, în sîntul pînăntului. Opații abia ardea, că era un aer înăbușit și aeru. Și-ntr-o după amiază ne pomem, cum izbeam cu ciocanele, că înaltea noastră, în sîmne, încep deodată să bătă din ciocane o mîlînă de băiesi. Noi înlăunm și ascultăm. Da, să mai auzim ceva? Feri-a sîntul! Începem iar, încep și ei. Sîm la, se opresc și ei. Și făceau un vucet ș-o larmă, și se azeau bolovani prăbușindu-se de gîndeam că are să se scurpe tot mîlînă. Atunci, îngrozit, asudați de frică, plecaram în grabă, să ieșim. Și parea că acolo, în zidul de sîmne, au început să ridă deodată o mulțime de glasuri”. Și pentru că ideea magică a episodului să fie dusă la capăt, istorisirea se încheie cu întâmplarea tragică în care Nutu Natulul, hoganul, sfidînd „sîmnelui”, își află sfîrșitul: „Da, de-alei noi n-am vrut să facem nici un pas, cu toată porunca hoganului. Atunci, el luă ciocanul și sfredelul de la mine, se așeză de sîmne și începu a bătă. N-a durat mult, a doua oară, cu ciocanul: un întreg colț de sîmne se prăbuși și-l făcu pe bietul om chisăliță”.

În fine, fiind vorba de ipostaza vizuală a „sîmnelui”, de data aceasta rolul de martor ocular și-l asumă Petru, în calitate de „sîmne”, sîmnelui principal al povestirii. Momentul narativ în cauză ilustrează de asemenea un detaliu esențial cu privire la „ființa” Vilvele; anume, acela că în împrejurările cînd se arată, aceasta are înfățișarea de om. Asemănîndu-se intrinsecă cu chipul minerului totuși Vilvele se distinge prin stranietatea impuneătoare a chipului și a vestimentației. Prin gura eroului său, prozatorul „literaturizează” cu măsură, în așa fel incit proiecta în fantastic nu se dispensează de serviciile feerului de mină: „Sîmne vă: sîmne, să intrăm în baie. Și numă iată că se zărește pe creasta muntelui ca un fum ușor, alb, care se tot apropia de noi. A dat intr-o cumărită și nu l-am mai văzut. Da, cînd s-o ne sculăm să intrăm în baie, iată un bătrîn înalt, cu barba mare-albă, de argint așa lumina în lună, răsare înaintea noastră. Nu ne zice nimic. Se uită numă la noi cu doi ochi mari de gheață. Se uită, clatină din cap și intră în baie, el înaintea noastră. Vesimintele pe le luminară încă puțin, cum dispără în nămint, apoi n-am mai văzut nimic. Noi nu ne-am întrebă cine e, dar nici nu cutezam să mă intrăm în baie”. Dramatismul inedit al întâmplării stă în aceea că, totuși, „vedenia” se abate de la „sîmnelui” concasat. Contrar așteptărilor, bătrînul cel înalt, cu înfățișare de om, vine în fața noastră, se arată în afara subteranei, nici măcar la gura minei, așa incit avertismentul său („Se uită, clatină din cap”) nu poate fi înțeles cu exactitate („Ne gîndeam — spune Petru a Răului — că ne șiam în mintă așa ceva, că sîmne, le da în fruntea băii, da, acolo se puteau înfăle toate sîmnele care veneau dinlăuntru. Dar o arătare, un sîmne la gura băii, nime nu știa ce are să însemneze”. Ca urmare, minerii culează a intra în mină așa ce, firește, le da prilejul reînținerii cu „vedenia”. Acum, amintim imagine de feerie demonică coadeză în favoarea imaginii de cosmar amenințator, cu atât mai mult cu cît, în chip neașteptat, „vedenia” își dezvăluie natura: „Sîmne vă: sîmne, să vorbire cu înțocșaiți mineri”. Pe la mijlocul băii rămăseară deodată înfrigăteți. Se făcu lumina mare, lumina orbroare. Baia parea largă cît o biserică. Și-n mijlocul azelei biseriei stă bătrînul pe care-l văzusem. Sta cu ochi închiși, cu brații drept și ridicat, și auzirea că un suier de vînt, ș-apoi se auzi de trei ori, cu glasul cel mai curat omeneș: «Nu-i, și nu-i, și nu-i».

Opăile noastre se stînsară în lumina aceea orbitoare, și, îndată după cuvintele azelei, se făcu în jurul nostru un fel de mormînt. Abia ne-am aprins fîțele, și ne întoarsem”. Trezind la povestirea Vilva-băilor, să observăm că același motiv magic cunoaște revelațioare translații narative. S-ar putea zice că în Duhul-băilor se revine în literatura „textului” propus de ritul orizontului fiind parcă interesat să ofere elemente de aspect oarecum documentar, spre a-și convinge cititorii pe această cale de temeinicia demonstrației sale. În schimb, în Vilva-băilor ritul își vădește prezența în spiritul cel mai larg, ca element de sugestie în planul conflictului psihologic. Sînt suficient din unghi existențial, acesta din urmă se inscrie pe traiectoria unui realism magic de sine stătător, iar impulsul „creației epice” se dovedește în înțelesul de mormînt, această „elementul magic” are funcție catalizatoare. Mai exact, se au în vedere ineditul și turbulătorul proces de demonizare tragică în prăpastia cărui eroul lui Agârbiceanu se ocultează, ca urmare a faptului că el nesocotește „legea” postulată de ritul străvechi. Pentru conștientizarea înțelesului „băiesii” și ei, semnle acestei abateri de la „lege” se arată de îndată. Pe de o parte, starea generală a minerilor este catastrofală, căci, supărați, Vilva băilor le rezăza acestuia la fîlonul de minereu aurifer: „In băi de mult se împinase aurul, și băiesii trăiau necăjiți și și ardeau sufletul cu spirit. Vilva băilor se minase, cine stie de ce, și nu se mai arăta nici la Rodu, nici la Vilcoiu, nici în Frasină. Oamenii scormoneau pînăntul, puseau stîncă, țesău și țesău, și nu se mină alina abia a soarelui, ieșeau încruntăți, cu fețele pămîntu. Era vădit că pînă nu s-arată Vilva, ar nu se află”.

Nicolae Ciobanu

O istorie în imagini a literaturii române contemporane

Văzută de
Ion Cucu

Portretul artistului la 50 de ani: Horia Zilberu • Romulus Vulpescu explică de ce votează „pentru”

Ion Baiesu, în plan îndepărtat, și „dublu” său, Mircea Săntimbreanu, fotografiați în anul 1965

NUMELE POETULUI

Caietul debutanților 1980, 1981 (III)

Ion Drăgușanu scrie în expresie și mioritică o poezie tradițională-automată, trizid rădăcinilor și nonsensul imagistic, praeclisim de buclărie: „În sat mîri un ciopli-tor în lemn, / Muri izru copilul în tîna lînguri, / un ciopli-tor, din ciopli-torii singuri, / care-au crescut pe luna cîu-un semn, / poate un ultim ciopli-tor în lemn, / Muri lucind înghebat sub lampa / și-i lăucea briceagul la pîmînt, / un ciopli-tor, un vinator de vînt, / schi-fat sumar ca-ntr-un contur de stîmpă, / muri lucind înghebat sub lampa.” (Moartea ciopli-torului în lemn).

Valeriu Drăgușanu în dira lăsată de „poezie” lui Marin Sorocscu insălează cîteva texte palamburgiste, plecticoase la maximum: „Ele au fost, au trîit, ne-au subit, / Noi le-am crezut, le-am iubit, / Și într-o primăvară, pe cînd zăpele obșur se topea / le-am decapitat / Gîndeau prea inteligenți / Prea vorbeau în maxine și mi-nime / Prea zîmbeau și scoteau limba la noi.” (Dansul femeilor decapitate).

Ion Faier, un blind și melancolic velleitar, scrie versuri fără pretenții, versuri „fără de ține” („Mi-a vorbit o clipă / liniștea din ani / glosuri preturate / printre bolovani / Plutim de noapte / ochi tulburi de cer / scinteletoare de soapte / soare efemer / A trecut o clipă / liniștea prin case / mi-a vorbit de mamă /

de bunic / de coase”), nu face nîmănu nici un rau, numai că nu-și area în sine un chip locul în acest Caiet al debutanților.

Lazar Lădaru ead nu e plin de lehamite e de-a dreptul ouăric și în contrast: „Și birjar după scupind taticos coji de seminte, / singuru ramsip în oraș / să inure taxurile fandoșite (la parbriz cu mirosul / lavandei) și pasărea / harnică / mereu grabită / să adune poemele sim-puricului / și femeia aceea cu copilul și pîinea în brațe / grigule și nu calce vreun vers rărit. / Știe ce știe birjar / are tot mai puțini amatori de călătorii... Da de unde, e tocmai inuvers!

George Luca ar fi rămas un velleitar demn, bine zidit în propria-medicrie („N-am idee fixă de-a face ceva extraordinar” spune singur într-un poem, ca nu cumva să facem greșala să credem că ar avea idee...), dacă nu ar fi comis și reprobabilul text. Ce înseamnă Eminescu. Au publicat și noi, publică încă destui nădrări „poeme închinăte lui Eminescu...”. A vorbi de poet este ca și cum ai striga într-o pesteră vastă... Nu poate să ajungă vorba pînă la el, fără să-i supere tăcerea. Numai graul coarde-lor ar putea să povestească pe harpă, și să le-gene, din depărtare, delicata lui simfonie slă-vă... Așa începe celebrul text argețean... și ce bine ar fi făcut Tudor Argezei dacă n-ar mai fi continuat.

Cenacul de poezie NUMELE POETULUI, vineri, 3 iunie a.c., ora 17,00, la sediul redacției revistei „Lucaful”, București, Piața Științei nr. 1, va avea loc cea de a cincea ședință a Cenacului de poezie Numele Poetului condus de Cezar Ivănescu.

Apelul romanului — anchetă

Urmare din pag. 1

sînt dintr-o țară...), în numele unei atitudini morale superioare. Cum se poate proteja un artist de agresivitatea, impolitivitatea, intoleranța obuze, este o chestiune pentru al cărei răspuns ar trebui să coopereze familia, școala și societatea. O ființă umană devine prin cultură mai puternică într-un sens și mai vulnerabilă în altul. Ar trebui deci protejată. Limitind sensibilitatea modelată de frumos? Desigur că nu. Dar există un adinc dezacord între o asemenea ființă și exterior. Avertismentul lui Mihai Stoian vizează direct această problemă, ca un apel patetic și grav, adresat părinților, educatorilor, adulților în generă.

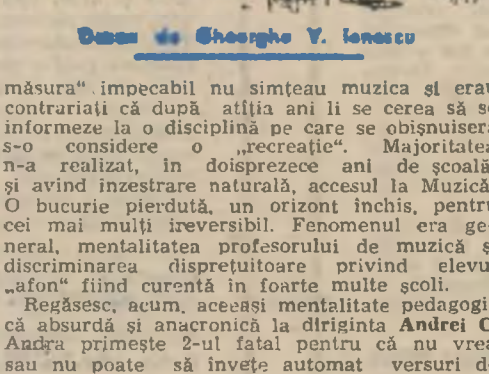
Refacînd experiența Andrei, reporterul-psiholog face un adevărat roman al formației unui copil și apoi adolescent, valorizat prin educația din familie. Cum este posibil ca o asemenea personalitate în devenire să fie anihilată de pedagogii profesioniști, aceasta este o altă dimensiune a dilemei cărții.

Una dintre sursele opacității de care se loveste Andrei este faptul că structurile și mentalitățile pedagogice au rămas aceleși ca în urmă cu două decenii, în vreme ce nivelul intelectual și sensibilitatea infantilă au evoluat considerabil.

inzeștrăți muzical, notați invariabil cu 10. Atitudine didactică prin care puteam săzaci cu o bucurie. Nu interesa pe nimeni că așa uzasem prin întrebunțare disul cu sonata Kreutzer, concertul nr. 1 de Paganini, Eroica și Pastorala, cu mormău de delicata lui simfonie slă-vă... Așa începe celebrul text argețean... și ce bine ar fi făcut Tudor Argezei dacă n-ar mai fi continuat.

măsura” impecabil nu simteau muzica și erau contrariți ca după alția ani li se cerea să se infornice o disciplină pe care se obișnușiseră s-o considere o „recreație”. Majoritatea n-a realizat, în disprezece ani de școală, și avînd înțelegere naturală, accesul la Muzică. O bucurie pierdută, un orizont închis, pentru cei mai mulți ireversibil. Fenomenul era general, mentalitatea profesorului de muzică și discursul său disprețuitor privind elevul „afon” fiind curență în foarte multe școli.

Reflexes, acum, aceeași mentalitate pedagogică absurdă și anacronică la dirigința Andrei C. Andru primește 2-ul fatal pentru că nu vrea să nu poată să învețe automat versuri de

Desen de Gheorghe V. Ionescu

Corespondența lui Ion Barbu (IV)

Să trecem la exemplul extrem, mai plin de farmec al amorului cu „suora”. După datarea scrisorii (10 octombrie 1922) are loc în același an și această experiență de „Mire Mistic”. Relatarea ei este pregătită, cum se și convenea pentru valoarea experimentală a vietii și dar literari. Hierofantul în antriu de Don Juan exultă de plăcere, jusează de emolie estetice. Iată efortul triumfător: „Scump cronicar al hidalgilor-actori secol de fier, Bel El Kuraim al trandafirului de Casimira, Elisavietă al Cavalerului De Marasau Gloria ta va fi egală acestor nume. Triumfă! Ce lipsea pînă acum poemului neuzit ce vei săpa într-o zi în verbul redondant și colorat al limbii noastre neoromănice: perfect echivalent al celui literar. Probele pe care le treci sau pe care le-a trecut deja Don Barbylos depășesc orice literatură; cam asupra acestui lucru vrea să-l convingă noul Mephistopheles pe noul Faust pentru a-l ademeni să părăsească literatura pentru cloacul experimental al vietii. Și dacă probele oferte nu ajung, dacă lipsește exemplul edificator, cel care vrea să cucerească „Dama” în absolut își rememorează toate ipostazele concrete ale acesteia și descoperă că „lipsea sutana”. Se concentrează deci asupra acestei probe-limită și trece cu aceeași promptitudine în baza acelorasi reguli ale discursului amoros pe care și le-a fixat anterior: „A fost în vagonul restaurant, pe drum la întorcere, cînd am cunoscut-o pe sora Elise Gramz. Fragilități și albeți de porțelan de Saxe, ochi care am ar fi cochilia unui meci albastru. M-am mutat în vagonul ei și-am intrat în vorbă. Avea ca destinație Bielefeld, un oraș industrial în Westfalia. (...) M-am prefăcut că am și eu Bielefeld ca punct termin. Am vorbit cu conductorul, am coborât la Bielefeld. Am luat o cameră la hotelul unde a descina ea. Și la prînzul pe care, după rugăciuni multe, mă lăsa să-l ofer, între multe rînduri de Shery-Brandy care colorau tot mai aprins minunatul porțelan de Saxe...” (Am vorbit de o vreme la lumina de dincoace de dimensiunile și hîrtării divine, de robia cărții acesteia, căreia, de nu-i jertfesi din cînd în cînd, mai tare te robeste... ce m-am priceput și eu. În nichia unei cofetării anume, am desăvîrșit restul. Pe la 11 seara am lucrat, am condus-o la hotel. Am intrat fiecare în camerele noastre, apoi eu într-ai ei, rămasă, știu eu cum? neînclăță. Aceasta este „aventura cea mai aventurată” a lui Don Barbylos, perla ce trebuia adăugată unei colecții obținute cu mult efort. Este experiența ultimă a probei de dimensii ce încununează înzestabilă a seducătorului, artă ce, nu mai începe indoieli, trebuie ratificată de „nifericidul negator” Vilnu. Dar de ce tîne atât de mult Don Barbylos să-i demonstreze lui Vilnu că actul discursului amoros merită ratificarea acestuia? Este posibil ca el să lege acest lucru chiar de premisele cîștigării pariului; în discursul amoros se ascunde dubla manifestare a spiritului faustic al lui Ion Barbu. Don Barbylos descoperă prin experiența directă figurile discursului amoros și concomitent actului trăirii se desprinde de ele ca detașat barthesian, comentîndu-le și transformîndu-le în literatură. Este ceea ce se întîmplă și în actual poezic: modulul poeziei sînt traversate la cald în procesul creativ dar sînt văzute (verhîngate) multum și ca devenite textuală. În amîndouă cazurile se încearcă actul ca performanță absolută, ca posibilitatea de depășire a limitelor alt în discursul amoros cit și în poezie.

Sorli Mlavoe, pastior inefabil, surprinde un-or prin caligrafia inocente și lapidare. „Mă gîndesc la tine cu bolnavul / cu leul de cîine / la fosta tui / junglă / cu cîi imi bag / mai adînc minile în buzunare / cu atit mai palid mă gîndesc la tine / tu care știas că ștergîndu-mă / pe ochi de chipul tău / orb voi rămîne.” (Orb).

Mihai Negrea cu numai cîinci poeme reușite să ne convingă că ne aflăm în fața unui poet adevărat: emisia elegantă, perfect controlată stilistic, surdina ironiei care-i fixează velleșita într-un registru mediu, absența complexului literar, ne fac să credem că Mihai Negrea e unul dintre nedreptății de care poezia noastră de azi nu duce lipsă de la Petru Argeșei și Cristian Simionescu la Ioana Bălan și Liviu Antonesei. Iată unul dintre poemice sale: „Atunci cînd cîntecul devine piine atunci / cînd suferința devine față de masă atunci / cînd aspirația devine orbiță atunci / cînd inefabilul devine dispreț atunci / cînd expresia devine fleamă atunci / cînd vocația devine rutină atunci / cînd reușita devine îmbulsărean atunci / cînd dragostea devine salariu atunci / cînd talentul devine avantaj personal atunci / cînd semnificația devine orbiță atunci / cînd înțelegerea devine semnificație atunci / mai voi întorc la materia de bază voi / seși la pensie ca strungur voi iesi / la pensie ca pritor de oameni mai voi / pensona ca pasager de troleibuz ca / președintele asociației de colocatați ca / abonat al ziarului „România liberă.” (Diletantism).

Cezar Ivănescu

N.R. Manuscrisele trimise pentru această rubrică nu se înnoapoză. Manuscrisele nedactilografiate nu se citesc.

Goga. Dar Andra scrie, descoperă, simte poezia, textele ei restituie un întreg univers de sensibilitate și imaginație, jurăm că ei de lectură abso-lută putere de înțelegere, discernămint, personalitate, creativitate. Profesora de română nu vede sau nu vrea să vadă nimic din toate acestea. Eroarea pedagogică nu e mai puțin gravă un-or decit eroarea judiciară. Imensa responsabilitate a părintelui este dublată de aceea, tot atât de importantă, a profesorului. Iată de ce Andra, o carte care implică prea mult pentru a fi judecată estetic, este un mesaj pentru educatorii mai mult chiar decit pentru părinți, o carte despre răspunderea școlii, din ce în ce mai mare, față de copiii noștri, evoluați, inteligenți. Undeva Andra se întrebă de ce efortul pentru formarea acestor copii nu este cel puțin egal cu acela consacrat copiilor handicapați, cu care lucrează la școala specială mama ei. De ce profesorii acordă interes copiilor fără probleme dacă există copii fără probleme, îngrijind în schimb tocmai pe aceia aflați în impas. tocmai pe aceia care au mai mare nevoie de ajutor. Andra nu este o carte despre un caz — dacă ar fi numai alt ar fi publicistică leafină de „Paris-Match” și interogarea Mamei ar deveni reprobabilă. Dar Mama este și ea un pedagog prin profesie și o ființă experimentată, care înțelege demersul anchetatorului-reporter ca pe un avertisment și ca pe o chestiune de responsabilitate pentru generații de copii care pot reieși pînă la un punct experimentat Andrei.

Este aici o încercare de înțelegere a ceea ce se întîmplă, o tentativă de evitare a traumei la care pot fi expusi adolescenții. reflectie asupra unor probleme de educație, de adaptare, de psihologie, de sistem pedagogic. Deși extremă, critica Andrei este simpatizată și ea atare ca revendică înțelegerea într-o experiență care implică atât de multe întrebări și atit de multe răspunderi. Este un avertisment și o dilemă la care merită reflectat și nu o poveste sentimentală de succes efemer fie ea realizată într-o tehnică specială, cu atit mai mult cît avem în minte un sistem de învățare care s-a format ca psiholog și ca pedagog. În legătură cu un fapt real și cu o problematică discret eludată pînă acum, un „caz” devine astfel subiectul unui adevărat eseu despre educație și al unui apel la luciditate și generozitate adresat aceluia care — pedagog sau părinte — au răspunderea modelării unor conștiințe, aceluia care au o meserie atit de lipsită de risc și atit de riscantă în fond.

Cum Don Barbylos este seducătorul „maestru” al Damei, la fel Ion Barbu se vrea crucier și abandonat în mod repetat să fie însuși Seducătorul. Atunci apare întrebarea dilematică dacă nu cumva în poezie a fost sedus și abandonat subiectul de către obiect, adică poetul de către poezia pe care a încercat-o.

După o lectură rapidă a textelor corespondenței amoroase rămîi cu impresia abuzului a unei vieți (caci există destulă „viață” în aceste scrisori, nu-i așa?) ce se șterge repede ca nuanțele prea fine ale luminii pe care pictoria impresionist vrea să le rețină. Cioarta de Elise, Lily Lang, Lily Lieh, Helene Weemann, Annamarie Nall, Mme Braun, Grette, Fritz, Agnes, Lene, Tony, Betty ș.a. ne vizitează „di passaggio” ca toate aparițiile resuscitate de Mephistopheles pentru Faust în lunga noapte walpurgică; se șterg fulgerător ca și cum n-ar fi fost decit imagini, umbre, semne. Pentru a le păstra, Ion Barbu le face ofor să fie în pinza de pălănjen a textului, căci evocările prea incandescente în confesiunile pasionale cu Vilnu și cu Rosetti nu ajung. Aventurile avîncînd de viață vor fi ucise în textul poezic; colaborarea cu experimentul al vietii și cu probele oferte transubstanțierea acestuia prin transportul în imaginar. Astfel în „Udenrode” (la a cărei bază „stă o experiență personală”), Actul, în care poetul „evoluează ca un vultur” este transpus în sonoritățile abstracte ale cîntului rapodite pe care înzestabilă și a pierderii individualitate; în felul acesta accidentalul se purifică de inserțiile triviale abstrăgîndu-se în semn. Cei care au văzut în aventurile erotice ale lui Ion Barbu doar tribulațiile leafine ale unui Don Juan de Iarnăroca, trebuie să facă ofor să caute mai degrabă frămîntările și neliniștile unui Faust modern.

Marin Mincu

FORȚELE SALVĂRII

Întind articolul semnat de Sever Justitan în ziarul Speranța, Văstie își părăsi prietenii și se îndreptă cu un taxi hodoroșit spre cartierul celuilalt vechi prieten al său, Gherase. În urma lor, șoferul observă că venea foarte aproape un autoturism și comunică-i clientului său că sînt urmăriți. Văstie întoarse capul și încercă să deslușească figura omului de la volan; i se păru că-l recunoscuse, dar razele soarelui care cobora spre apus îl împiedică să-l identifice pe deplin. După ce plăti, eștă să sune direct la poartă lui Gherase, preferînd să se mai plîmde o pic încoace și încolo pentru a-l derula pe următorul său care oprișe, de asemenea, la aceeași poartă. Într-un târziu, plictităz de ideea că nu putea să-și vadă liniștit de treburile lui, Văstie se apropie de poartea din stînga și începu să bătă în ușa din dreapta, fiindcă cîntoșăz întregii cartier și el poate să-i dea o mîndă de ajutor.

— Pe dumneața te caut, spuse omul din scur-tăria mașinii, nu mă recunoști? M-am schimbat atât de mult?

— Dumneața se întunecă, vocei imi pare cunoscută, însă nu-mi amintesc a cui este; dacă imi ești cunoscut iesi o clipă din mașină, să stăm față-n față, îl rugă Văstie.

— Acum mă recunoști? întrebă omul după ce încheie portiera cu cheia și se întoarse spre Văstie.

— Maiorul, m-ai speriat rău, fiindcă nu-s obișnuit să mă urmărească decît poliția, iar la vremea civilă ori la dumneața sau la oamenii dumne-tu nu m-am pîndit de multă vreme. Acum, că vîi vad în față, ce să cred? Sper că nu pe mine mă urmărești.

— Ba, dimpotrivă, ripostă Maiorul. Imi închi-

Desen de Raoul Nicodre

pui că ai citit articolul din Speranța despre condamnarea lui Maciste.

— L-am citit, deși își mărturisesc fără înconjur că de-aș fi fost în locul judecătorului aș fi hotărît ca sentința respectivă să fie îndreptată împotriva lui Simion Știlu, nu împotriva lui Maciste. Văstie se înfierbăntă și vorbea cam tare.

— Dacă vrei să știi, continuă Maiorul ducînd arătătorul la buze și vorbind în șoaptă, și eu aș fi procedat exact cum ai spus dumneața mai înainte.

— Ehei, frățiorule, pe mine să nu mă duci, fiindcă așa neînsemnat cum sunt pe lumea asta, dacă vreau răstorn toate pronosticurile, să știi! amîntîm Văstie.

— Îți mărturisesc pentru prima oară că sînt hotărît să fac tot ce-mi stă în putință ca alături de dumneața și de cine mai crezi că e nevoie, să-l salvăm pe Maciste.

— Dacă vrei să le cre, jură-te pe copilul tău, îl îndemnă Văstie.

— Jur pe copilul meu că voi face tot ce se poate pentru salvarea lui Maciste!

— Atunci să intrăm la prietenul Gherase și să pecculăm cu un pahar de vin jurămîntul și prietenia care ne va lega de acum înainte, propuse Văstie.

familia Gherase tocmai se pregătea de cînd cînd cei doi sunară la poartă. Era în săptămîna de după Paști, iar gazdele se bucurau mult de sosirea unor oaspeți îndrăgii și își pofțiră cu insistență la masă. Maiorul Gherase hotărî pe bărbății să treacă pentru cîteva minute pe la „crama personală”, ca să se convingă dacă putea din butoișor de dud își mai păstrează focul din toamnă.

Îndată atunci dumneața se adresă el soției. Îndetulează-ți pe urmașii noștri și milulește-ne și pe noi cu ce va mai rămîne! Dar nu în sufragerile că-i prea cald, ci la mînașu din chioșc.

În „cramă” era o răcoare plăcută și un iz dulceag de struguri stafidii înundă mirosul celor trei. Dînd primul exemplu, Gherase își întoarse oaspeții să dea fiecare cîrămul la canea și să-și umple cîniele de lut pe care le aveau în mîini.

— Să bem pentru gîndurile bune și în sîndătatea dumnevoastră! închină gazda.

— Să bem pentru că tot rău să se întorcă spre bine, astfel ca prin puterile noastre să scape și Maciste cu viață! toată Văstie. Dumneleu, cum îi-am spus și la venire, dragă prietene, este avocat și datorită simpatiei ce-l-a poartă marele Maciste, vrea să ne ajute în ceea ce ne-am propus noi mai demult. Sper că o să vă împrieteniți chiar din acest deară începînd, dar pentru aceasta nu-i nevoie decît de încredere reciprocă, de aceea vă propun să bem Bruderskopf, dacă n-aveți nimic împotriva. Își încolțăcă mîna și băură din ulece pînă la fund, apoi se îmbrățăz. Gherase ură să-l întrebe ceva pe Maior dar ezită să alege formula de adresare.

— Am băut pentru frăția noastră, așa că te rog să ne spunem tu, îl îndemnă Maiorul.

— Tu cu ce poți să ne ajuti? îl întrebă Gherase pe Maior.

— Pot să vă pun la dispoziție un avion sau un helicot, cum doriți, răspuse Maiorul.

— Minunat, extraordinar, va fi cel mai impresionant spectacol pe care l-a văzut orășul nostru, se entuziasmă gazda.

Gheorghe Pituț

Umbra lupului, poduri de gheață, Austral

Urmare din pag. 1

ta din solz și bălțile mureau de melancolie), dar noaptea tîrziu, fără de veste, s-a pornit un vînt năprasnic, s-a pornit să năvălească Dunărea și înghețat. O zi, o noapte și încă o zi. Bunicul ridea, ca și cum bălțile ar fi clocotit de gustugiști (și muscace cega, nu-i așa?), a treia zi a cumpărat două atle de rachiuri în hamuri noi, a zis: bine c-a venit curva de iarnă, barcam am scăpat de muste, hai s-o lăsam să se caie, unde necor în timpul crizei. Și năvăli și am luat-o la vale, pe gheața Dunării, cu căruța. Căi, cu potocove coltoase, fugeau în trap, fugeau bucuroși, fărâncose căruții de Brăila spăreau cîntece sticloase și tălău: di, ghidranilor, lupul nu se vede, bicul nu vă place, E-oh, he! la mai dată cu secură mai fratilor!

Nu auzise, Grigore, era în vremea pe care o regăsesse aievea și năucitor de frumoasă în volumnul tău de poezii Distanța dintre mine și un leure. Atunci auzai numai întrebări bogate: — Ce faci în noaptea, vezi din Mărașu? Cresc-turme, Gril, cu ștergile pline și fac neorț cu / piei și cas cu rotă? / — Dar cel ce trapi în bălți, la Enhsela? / Nutriți prășesc și crapi obezi în Razelin / Și-averile ca marea le sporesc, / Cînd Herbe-n flux și o strage Luna... / ...Pe cel bătrîn, mai zise, rest de boala / Imblinziorul / de cai, Zaharie, / hot cu simbric, / în răpus de umezeală / din oase... / — Peste Irod, / hotul de virși / și are / un fulger / cu un orb / se repezi / în timp ce aduna / mînașoa pradă... / — Dar Dobrior, / uchiul zgîrcit, / cel care / vădă din fată și hîna?

Ce viață, Grigore! Și amîndoi am schimbat-o pe o gîoaacă cu cerneală! Tîrziu, în amiaza vîrstei, am fost iar la Mărașu. Cu tine. Satul se mutase peste dig. Îl colindă duhurile legendelor. Casa voastră, în care, primăvara, intra poezile pe feneastră, s-a mutat în Insula

Mare, în spatele digului. Cîmirul a rămas sub fluviu și cînd pescarii pornesc cu năvoadele, bărcile lor luncă peste oasele celor risipite în neîntîlni. Acolo nimeni n-aruncă oștie sau bar-pomul. Nici undiță. Acolo n-are proscel de cui și bestii apar învolburate și pînă de zări unditoare. Popas în orizont sau în amurg, plute prin vrături de fum, pasărea flamingo, stercii albastri și „clopotul singurătății la zi”. Și dorul, care le culemură pînă la esență. Așăzî, cînd Distanța dintre mine și un leure, am fost din nou la Mărașu, acolo unde tu ai scris, poate, poemele cele mai fărîngate de nemurire pe care le-a închipuit un om al bălților. Am trecut într-Dunărea veche și m-am oprit în privatul de lină lacul Ozina. Aburi în chip de somoni înotau și ei în zăreau dealului învolburat și precucit. Zici vîntul de luni, proprietarii de năvoade / vînători dibaci, / pescuici cu vîntire de în pe sub gheții, / ei nu scriau poezii... /

ci, dărîmăți de oboseală pentru că „arbitre lumii nici azi nu s-au schimbat”, se strînseseră înăuntru, în jurul ceanului cu cioabă și surpau murturile foamei. Veniseră la borșul de pește califării / dozi Venetici, / spuma Levantului. / În strai mătasos / au sosit creați cetăților de Sus și de Jos / ale Dunării, / Infloresc de fanii chearului / și cîma de cașcavă lîngurată / pentru vîntoarea bogată; / pentru focul dom-pestic care, / într-o alică a lui / fierbeau erapii / somoni, / moruni, / și nădușoa polonice / prin bildele pescărești niciodată cîte!

Si mai erau acolo, Grigore, umbra lupului răpus prin viclenie, Austral din marie, cu de-năuntru în cerevele și, mai ferit de foc, podul de gheață prin care treceau cu căruța un băiat cu bunicul său, și fărâncosele de la o sută de căruțe spărgînd cîntece sticloase și un barzac cu peneni curgînd spre stele Brăilei. Ce-ar fi să urcăm într-ocul?

Obirșile medievale ale Moldovei

Urmare din pag. 1

lucrare lui Victor Spinel, *Moldova în secolele XI—XIV*, apărută în 1982, la Editura Științifică și Enciclopedică, București. Cartea este o lucrare incantată de date și nume, cu citate din texte vechi și trimiteri numeroase, deci de o lectură, care ar trebui să fie anevoioasă. Spunem „ar trebui”, pentru că, luată în mîna, ea țese o vîraie cîlî în timp ce cititorul nu numai pînă la termen, ci și în timpul lecturii, se simțea că de poveste una vreme de aprîră luptă pentru conservarea ființei etnice a românilor, peste al căror teritoriu s-au revarsat — timp de un mileniu — valurile succesive ale populațiilor migratoare, vremi de creator efort al unor structuri politice — statul feudal, care aveau și asigurare autohtonilor acel cadru instituțional, indispensabil existenței lor libere și progresului multilateral.

Difficultățile sarcinii asumate de Victor Spinel erau mari: sursele istorice, pe care urma să se întemeieze investigația sa erau dintre cele mai fărîngate: cronici, documente, săpături arheologice etc.; acia lor de origine extrem de întinsă: din Scandinavia pînă în Bizanț, conținutul lor: cel mai adesea laconic și obscur; bibliografia predecesorilor amplă și bogată în controverse. De aceea, în această lucrare, Victor Spinel și truda pe care ea trebuia să o încorporeze, mîntea alcăzuga iarăși la un citat celebru din Miron Costin: „să sparle gîndul”. Și totuși, ca și la ilustrații sau înaintașii intru ale istoriei: „Biruit-ai gîndul” de a da o lucrare care să valorifice toată informația acumulată pînă la el despre evoluția societății românești de la est de Carpați în fața ultimelor migrații — pecezeni, uzi, cumani, tătari — și a constituiri statului feudal al Moldovei.

Perioada supusă investigației coincide, asadar, cu secolele XI—XIV, limita inferioară fiind determinată — după cum explică autorul însuși — de existența în amintitul veac al celor mai vechi atestări în izvoarele scrise ale românilor de la est de Carpați (sursele arheologice oferă mărturie abundentă și concludente pentru continuitatea existenței noastre în această regiune de la secolul). Pornind de la o inscripție unică, descoperită la Sjonhem (Insula Gotland, Suedia), în care apare etnonimul *Blakumen*, forma scandinavă a numelui românilor (cum drumul normanzilor spre Constantinopol atînea și litoralul românesc al Mării Negre), autorul găsește în cel amintit de inscripție la est de Carpați, Victor Spinel reconstituie cu o erudicție ce ține — fără exagerare — de prodigios și cu un spirit critic de cea mai fină perspicacitate la felicită strîbătută de românii de la răsărit de Carpați de-a lungul secolelor XI—XIV, înfățișîndu-l încheiat prin apariția statului feudal.

Cartea lui Victor Spinel este una din acele lucrări destinate să marcheze o dată în cercetarea problemei careia îi este consacrată: cartebilant, pentru că ea sintetizează decenii de anchete ale școlii noastre de istorie, și este un drumar, pentru că ea fixează linia viitoarelor investigații, dar, mai presus de toate, carte de învățare pentru că relevă și specializantului și cititorului zis de rînd statornicia românilor în vatra din strămoși într-o vreme de dezlănțuire a adversității care a rămas în amintire și în fond de creație materială și spirituală peste orice viclinduire, creație ce și-a răsit o înclinare, în acea perioadă, în formarea statului feudal.

Afirmînd cu o argumentare pe cît de solidă în fundamentul — ei pe atât de clară — expunere, conținutul, adaptarea, amănunțita și înfățișarea cartei — un volum de referință în domeniul fenomenelor din zona est-carpatică în marca

arie românească, Victor Spinel dă o replică științifică teoriei despre o venire tirzie a românilor în aria est-carpatică sau care conferă individualitate etnică și lingvistică moldovenei, individualitate ce s-ar distinge de românii. Cartea lui Victor Spinel se inscrie din acest punct de vedere în tradiția militantă a istoriografiei românești, care de la obirșile ei a combătut ceea ce Miron Costin, califica de „născuți din zăvelite”. Victor Spinel face deoparte în cartea sa o operă de știință și de militantism patriotic.

Pe o bază de informație mai largă decît a oricui l-a precedat în acest domeniu — român sau străin — el studiază evoluția societății locale, relațiile statornice între românii migratori, individualitate ce s-ar distinge de românii. Cartea lui Victor Spinel se inscrie din acest punct de vedere în tradiția militantă a istoriografiei românești, care de la obirșile ei a combătut ceea ce Miron Costin, califica de „născuți din zăvelite”. Victor Spinel face deoparte în cartea sa o operă de știință și de militantism patriotic.

Pe o bază de informație mai largă decît a oricui l-a precedat în acest domeniu — român sau străin — el studiază evoluția societății locale, relațiile statornice între românii migratori, individualitate ce s-ar distinge de românii. Cartea lui Victor Spinel se inscrie din acest punct de vedere în tradiția militantă a istoriografiei românești, care de la obirșile ei a combătut ceea ce Miron Costin, califica de „născuți din zăvelite”. Victor Spinel face deoparte în cartea sa o operă de știință și de militantism patriotic.

Pe o bază de informație mai largă decît a oricui l-a precedat în acest domeniu — român sau străin — el studiază evoluția societății locale, relațiile statornice între românii migratori, individualitate ce s-ar distinge de românii. Cartea lui Victor Spinel se inscrie din acest punct de vedere în tradiția militantă a istoriografiei românești, care de la obirșile ei a combătut ceea ce Miron Costin, califica de „născuți din zăvelite”. Victor Spinel face deoparte în cartea sa o operă de știință și de militantism patriotic.

Pe o bază de informație mai largă decît a oricui l-a precedat în acest domeniu — român sau străin — el studiază evoluția societății locale, relațiile statornice între românii migratori, individualitate ce s-ar distinge de românii. Cartea lui Victor Spinel se inscrie din acest punct de vedere în tradiția militantă a istoriografiei românești, care de la obirșile ei a combătut ceea ce Miron Costin, califica de „născuți din zăvelite”. Victor Spinel face deoparte în cartea sa o operă de știință și de militantism patriotic.

Pe o bază de informație mai largă decît a oricui l-a precedat în acest domeniu — român sau străin — el studiază evoluția societății locale, relațiile statornice între românii migratori, individualitate ce s-ar distinge de românii. Cartea lui Victor Spinel se inscrie din acest punct de vedere în tradiția militantă a istoriografiei românești, care de la obirșile ei a combătut ceea ce Miron Costin, califica de „născuți din zăvelite”. Victor Spinel face deoparte în cartea sa o operă de știință și de militantism patriotic.

Pe o bază de informație mai largă decît a oricui l-a precedat în acest domeniu — român sau străin — el studiază evoluția societății locale, relațiile statornice între românii migratori, individualitate ce s-ar distinge de românii. Cartea lui Victor Spinel se inscrie din acest punct de vedere în tradiția militantă a istoriografiei românești, care de la obirșile ei a combătut ceea ce Miron Costin, califica de „născuți din zăvelite”. Victor Spinel face deoparte în cartea sa o operă de știință și de militantism patriotic.

Pe o bază de informație mai largă decît a oricui l-a precedat în acest domeniu — român sau străin — el studiază evoluția societății locale, relațiile statornice între românii migratori, individualitate ce s-ar distinge de românii. Cartea lui Victor Spinel se inscrie din acest punct de vedere în tradiția militantă a istoriografiei românești, care de la obirșile ei a combătut ceea ce Miron Costin, califica de „născuți din zăvelite”. Victor Spinel face deoparte în cartea sa o operă de știință și de militantism patriotic.

Pe o bază de informație mai largă decît a oricui l-a precedat în acest domeniu — român sau străin — el studiază evoluția societății locale, relațiile statornice între românii migratori, individualitate ce s-ar distinge de românii. Cartea lui Victor Spinel se inscrie din acest punct de vedere în tradiția militantă a istoriografiei românești, care de la obirșile ei a combătut ceea ce Miron Costin, califica de „născuți din zăvelite”. Victor Spinel face deoparte în cartea sa o operă de știință și de militantism patriotic.

Pe o bază de informație mai largă decît a oricui l-a precedat în acest domeniu — român sau străin — el studiază evoluția societății locale, relațiile statornice între românii migratori, individualitate ce s-ar distinge de românii. Cartea lui Victor Spinel se inscrie din acest punct de vedere în tradiția militantă a istoriografiei românești, care de la obirșile ei a combătut ceea ce Miron Costin, califica de „născuți din zăvelite”. Victor Spinel face deoparte în cartea sa o operă de știință și de militantism patriotic.

Pe o bază de informație mai largă decît a oricui l-a precedat în acest domeniu — român sau străin — el studiază evoluția societății locale, relațiile statornice între românii migratori, individualitate ce s-ar distinge de românii. Cartea lui Victor Spinel se inscrie din acest punct de vedere în tradiția militantă a istoriografiei românești, care de la obirșile ei a combătut ceea ce Miron Costin, califica de „născuți din zăvelite”. Victor Spinel face deoparte în cartea sa o operă de știință și de militantism patriotic.

Pe o bază de informație mai largă decît a oricui l-a precedat în acest domeniu — român sau străin — el studiază evoluția societății locale, relațiile statornice între românii migratori, individualitate ce s-ar distinge de românii. Cartea lui Victor Spinel se inscrie din acest punct de vedere în tradiția militantă a istoriografiei românești, care de la obirșile ei a combătut ceea ce Miron Costin, califica de „născuți din zăvelite”. Victor Spinel face deoparte în cartea sa o operă de știință și de militantism patriotic.

Pe o bază de informație mai largă decît a oricui l-a precedat în acest domeniu — român sau străin — el studiază evoluția societății locale, relațiile statornice între românii migratori, individualitate ce s-ar distinge de românii. Cartea lui Victor Spinel se inscrie din acest punct de vedere în tradiția militantă a istoriografiei românești, care de la obirșile ei a combătut ceea ce Miron Costin, califica de „născuți din zăvelite”. Victor Spinel face deoparte în cartea sa o operă de știință și de militantism patriotic.

Pe o bază de informație mai largă decît a oricui l-a precedat în acest domeniu — român sau străin — el studiază evoluția societății locale, relațiile statornice între românii migratori, individualitate ce s-ar distinge de românii. Cartea lui Victor Spinel se inscrie din acest punct de vedere în tradiția militantă a istoriografiei românești, care de la obirșile ei a combătut ceea ce Miron Costin, califica de „născuți din zăvelite”. Victor Spinel face deoparte în cartea sa o operă de știință și de militantism patriotic.

Pe o bază de informație mai largă decît a oricui l-a precedat în acest domeniu — român sau străin — el studiază evoluția societății locale, relațiile statornice între românii migratori, individualitate ce s-ar distinge de românii. Cartea lui Victor Spinel se inscrie din acest punct de vedere în tradiția militantă a istoriografiei românești, care de la obirșile ei a combătut ceea ce Miron Costin, califica de „născuți din zăvelite”. Victor Spinel face deoparte în cartea sa o operă de știință și de militantism patriotic.

Pe o bază de informație mai largă decît a oricui l-a precedat în acest domeniu — român sau străin — el studiază evoluția societății locale, relațiile statornice între românii migratori, individualitate ce s-ar distinge de românii. Cartea lui Victor Spinel se inscrie din acest punct de vedere în tradiția militantă a istoriografiei românești, care de la obirșile ei a combătut ceea ce Miron Costin, califica de „născuți din zăvelite”. Victor Spinel face deoparte în cartea sa o operă de știință și de militantism patriotic.

Pe o bază de informație mai largă decît a oricui l-a precedat în acest domeniu — român sau străin — el studiază evoluția societății locale, relațiile statornice între românii migratori, individualitate ce s-ar distinge de românii. Cartea lui Victor Spinel se inscrie din acest punct de vedere în tradiția militantă a istoriografiei românești, care de la obirșile ei a combătut ceea ce Miron Costin, califica de „născuți din zăvelite”. Victor Spinel face deoparte în cartea sa o operă de știință și de militantism patriotic.

Pe o bază de informație mai largă decît a oricui l-a precedat în acest domeniu — român sau străin — el studiază evoluția societății locale, relațiile statornice între românii migratori, individualitate ce s-ar distinge de românii. Cartea lui Victor Spinel se inscrie din acest punct de vedere în tradiția militantă a istoriografiei românești, care de la obirșile ei a combătut ceea ce Miron Costin, califica de „născuți din zăvelite”. Victor Spinel face deoparte în cartea sa o operă de știință și de militantism patriotic.

Pe o bază de informație mai largă decît a oricui l-a precedat în acest domeniu — român sau străin — el studiază evoluția societății locale, relațiile statornice între românii migratori, individualitate ce s-ar distinge de românii. Cartea lui Victor Spinel se inscrie din acest punct de vedere în tradiția militantă a istoriografiei românești, care de la obirșile ei a combătut ceea ce Miron Costin, califica de „născuți din zăvelite”. Victor Spinel face deoparte în cartea sa o operă de știință și de militantism patriotic.

Pe o bază de informație mai largă decît a oricui l-a precedat în acest domeniu — român sau străin — el studiază evoluția societății locale, relațiile statornice între românii migratori, individualitate ce s-ar distinge de românii. Cartea lui Victor Spinel se inscrie din acest punct de vedere în tradiția militantă a istoriografiei românești, care de la obirșile ei a combătut ceea ce Miron Costin, califica de „născuți din zăvelite”. Victor Spinel face deoparte în cartea sa o operă de știință și de militantism patriotic.

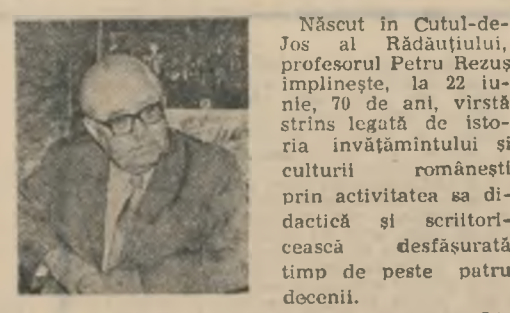
Pe o bază de informație mai largă decît a oricui l-a precedat în acest domeniu — român sau străin — el studiază evoluția societății locale, relațiile statornice între românii migratori, individualitate ce s-ar distinge de românii. Cartea lui Victor Spinel se inscrie din acest punct de vedere în tradiția militantă a istoriografiei românești, care de la obirșile ei a combătut ceea ce Miron Costin, califica de „născuți din zăvelite”. Victor Spinel face deoparte în cartea sa o operă de știință și de militantism patriotic.

Pe o bază de informație mai largă decît a oricui l-a precedat în acest domeniu — român sau străin — el studiază evoluția societății locale, relațiile statornice între românii migratori, individualitate ce s-ar distinge de românii. Cartea lui Victor Spinel se inscrie din acest punct de vedere în tradiția militantă a istoriografiei românești, care de la obirșile ei a combătut ceea ce Miron Costin, califica de „născuți din zăvelite”. Victor Spinel face deoparte în cartea sa o operă de știință și de militantism patriotic.

Pe o bază de informație mai largă decît a oricui l-a precedat în acest domeniu — român sau străin — el studiază evoluția societății locale, relațiile statornice între românii migratori, individualitate ce s-ar distinge de românii. Cartea lui Victor Spinel se inscrie din acest punct de vedere în tradiția militantă a istoriografiei românești, care de la obirșile ei a combătut ceea ce Miron Costin, califica de „născuți din zăvelite”. Victor Spinel face deoparte în cartea sa o operă de știință și de militantism patriotic.

Pe o bază de informație mai largă decît a oricui l-a precedat în acest domeniu — român sau străin — el studiază evoluția societății locale, relațiile statornice între românii migratori, individualitate ce s-ar distinge de românii. Cartea lui Victor Spinel se inscrie din acest punct de vedere în tradiția militantă a istoriografiei românești, care de la obirșile ei a combătut ceea ce Miron Costin, califica de „născuți din zăvelite”. Victor Spinel face deoparte în cartea sa o operă de știință și de militantism patriotic.

PETRU REZUȘ LA 70 DE ANI

Născut în Cîntu-de-Jos al Rădăuților, profesorul Petru Rezuș împlinește, la 22 iunie, 70 de ani, vîrstă strîns legată de istoria învățămîntului și culturii românești prin activitatea sa didactică și scriitoricească desfășurată timp de peste patru decenii.

După terminarea Liceului „Eudoxiu Hurmuzaki” din Rădăuți, a urmat Facultatea de litere și filozofie din Cernăuți (1931—1935). În anul 1934 și-a dat examenul de filozofie și a fost trimis la cursuri de specializare la Strasbourg, Oxford, Cambridge și Viena (1936—1938).

Între anii 1939—1947 a predat limba română la Liceul de fete și limba latină la Liceul „Traian Duda”, ambele din Caransebeș. În 1947 a devenit profesor universitar la un institut de învățămînt superior din București, unde și-a desfășurat activitatea pînă la ieșirea la pensie (1974). Sala de clasă a fost pentru Petru Rezuș laboratorul în care, cu deosebită grijă didactică, a modelat și cietalet sufletului multora, formînd generații întregi de cărturari luminați pentru pămîntul legendar al patriei. Grijă pentru luminarea semenilor s-a împlinit cu precizie și pasiunea sa pentru cultura muncii, al binelui și adevărului.

Tim tineresc, Petru Rezuș a îndrăgit cîntecele și savantele proverbe, vorbele înțelepte, obiceiurile populare care au influențat pozitiv creația originală a scriitorului. Apeland la vechiul dicton, potrivit căruia omul se judecă după fațetele sale, putem afirma, fără ezitare, că împlinirea scriitoricească ale lui Petru Rezuș, adică, în domeniul sale de activitate, poezii, nuvele, romane (majoritatea de inspirație istorică), literatură pentru copii, istorie și critică literară (18 la număr, la care se vor adăuga alte trei — „Ion Creangă” — „Viața și opera”, „Mihai Eminescu — monografie” și romanele „Dumbrăvele roșii” în curs de apariție), studiile și lucrările sale privind diverse aspecte ale culturii românești proiectează o personalitate de prestigiu în lumea noastră literar-artistică contemporană.

De la debutul literar — cu poezii și scurte proze în „Lumina” și „Cîntecul existenței” (1884—1934) editat la Cernăuți în

anul 1935, la „Ion Creangă — Mit și adevăr” — o carte de referință pentru critica noastră literară, apărută în anul 1981 la Editura „Cartea Românească” —, Petru Rezuș a scris și publicat cu o rară perseverență zeci de cărți, fiind din acest punct de vedere unul dintre cei mai prolifici scriitori români contemporani avînd în vedere că are realizate alte numeroase volume de versuri, romane, teatru, nuvele, povestiri, critica literară, traduceri, care așteaptă să vadă lumina tiparului.

Specia literară pe care Petru Rezuș o reprezintă cu înaltă măsură este însă anevoioasă precizată, deoarece cîmpul preocupărilor sale conturează peste zeci de domenii: poet, romanțier, nuvelist, dramaturg, eseist, istoriograf, critic literar, folclorist, traducător, povestitor, muzicolog, îngrijitor de editii critice. Între acestea, letura de poet, romanțier și critic literar pare să primzească.

Tematica îmbrățișată în opera sa este uimitor de diversă. Și astfel există o linie de forță care converge spre interesul major acordat prezentației vieții și activității unor figuri reprezentative ale istoriei și culturii românești: Ștefan cel Mare, Ion Creangă, Mihai Eminescu, Ciprian Porumbescu etc. Atunci cînd abordează subiecte referitoare la personalități ale istoriei, scrierile și sunetelor românești, ele sînt receptate, mai ales, prin tangențele cu istoria, literatura și muzica universală. O notă aparte o reprezintă contribuția sa privind folosirea unor elemente tematic de către personalități vizate (Creangă, Eminescu, Porumbescu) cu rezonanță folclorică, precum și interferența creației lor cu cea a unor reprezentanți de frunte ai culturii universale.

Scriitor și critic de tip factologic, Petru Rezuș dă crezare numai problemelor concrete, refuzînd speculațiile teoretizante. Convins totdeauna că tot ceea ce scrie este bun, Petru Rezuș înaintea cu siguranță, adăugînd cărămidă cu cărămidă la realizarea monumentalului literar-cultural românesc. La cei 70 de ani ai săi, acest om cu pîrlul nins de vreme, ne oferă un exemplu emoționant. Masa lui de lucru este plină cu manuscrise. Prin planurile sale cutezătoare, Petru Rezuș constituie pentru literatura românească o personalitate distinctă. Tot ce a scris acest pasionat de frumos strălucete puternic între certitudinile literaturii noastre de astăzi. Creația sa literară care reprezintă mîl de pagini ce alcătuiesc cununa unui remarcabil om de cultură, a pornit din gînd curat și sentiment cald față de oamenii acestui străvechi pămînt românesc.

Dumitru Lazăr-Sărăianu

CUMPANA AȘCHII

I. Intre Idee și Speranță, cită identitate!
II. A scrie proză înseamnă a privi cu acuitate aproape superstițioasă în causalitatea hazardului.
III. Criticul minor este cel care nu are priză la sîrătul de continuu inactualitate al marilor texte.
IV. De senectute.
Zdrobesc-î capul șarpelei leșii la drum pe pămîntul izbit
coada lui va dansa singură pînă la apusul soarelui.
Dansează lînceri perechi-perechi în grădina s-a și stîmbea lui
e chiar dacă al capul zdrobit veți dansa și tu.
V. Povestea sefului.
De-aitea gînduri fața lui era o poamă uscată

miinile — două șipei smulse de vînt
dînt-un gard învechit.
În fiecare zi sta înfip în aceeași carci
pînă-n prășele sa înfip.
Sia înfip ca păduchete fricoș în carnea soldatului
din linia-nil în patul
aramei lui
Cu miinile pipăla coperițele cărții
pe coperile are desenat un seif
și cifrul are ascuns între coperițele cărții.
Paznici spărgău în dinți secunde și semine.
El auzea tot și încă nu vedea nimic
pînă cînd a văzut.
S-a dus, s-a bărberit, a venit, s-a culcat
și-a murit.
VI. De două luni de zile mă gîndesc la un poem ca la o paparudă.

George Alboiu

Melancolie și suavitate

Urmare din pag. 1

ca virtuți esențiale fa de se opun degradării. Toate alcătuesc parfumul mitic, fără a fi propriu-zis mitul; aburul întimplării fără a cunoaște proza ce o susține. Această moliciune dorește să definească „jara latină” imaginată, suavă spre care urcă mereu, eleganter în melancolia lor, înfăptuirile artistice ale Naturii — și intruchipările naturale ale Artel.

Moartea se apropie asemenea senzației întepătoare a acului pe limbă, mica bucurie a „dulceții” conține de fapt ereditat simboare de e-femer. Cită simplitate — tot atîta rafinament și înăuntru, în domeniul studii, „în-timplarea minuțată” care îl ocazională, „mărunta” revelație: un borcan de ciuperci conduce spre aflarea surprinzătoare a mecanismului imaginii. Prin el se pătrunde „ca printr-o poartă magică” în lumea ficțiunii. Iluziile sînt pentru Adrian Popescu o monșrie de sticlă îmbogățită cu obiecte vegetale și simbolice unele nastice, totul într-un hieratism care, abia el, naște enigma, cheamă așadar la suplete printr-un paradox intuit în ordinea firii.

Vorbînd prin umile contururi și forme în care sensibilizată pare a se țepi definitiv, Adrian Popescu este un poet profund, cu un ton înmălbăit. Amestecul simolat ingenuu de sinceritate dezarmantă și ținută esoterică pe care îl dobîndete toate versurile sale funcționează ca un scenariu al salvării de scufundarea în ariditate.

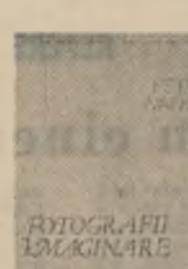
Conștient de rolul său în constituirea unei ficțiuni și realități sînt de aceea cîntate ca virște interioare ale perpetuării unei moliciuni dorite,

Desen de Raluca Grigoreca

VIATA CĂRILOR

Luciditate și ficțiune

Petre Ivancu debutează editorial cu volumul „Fotografii imaginare” (1981), sputu liric unde nu era ceva recunoscut un talent original. Renomacat atunci prin grîn unei lecturi strălucite, că acenților poetic era esențialmente erotic, sentimentul (echilibrat) migrînd pe granița fragilă dintre vîs și luciditate. Brucare ar fi fost pretextele discursului, indiferent de gîndurile, de gesturile sau obiectele care îi lepeau imaginația erosul era o obsesie consubstanțială. Era și rămîne, pentru că, lăta, recenta carte „Fotografii imaginare” (Ed. Științifică Românească, 1983), în poftă elementelor inedite, păstrează ca pe un talisman această tutelă fierbinte a zeului iubirii: „Femeie străină de un veac te aștept / în coliba lernilor flămînde / tu esti plecarea mea spre niindul / cînd maxnolia scrii miî fumezî în piept / fosez în trupul tău învîtură migraoare / vîd umbra nemorții aluncînd pe sub ușă / sînt stafia mea îmbrîmînd în cenușă / sub lacrima stetei de mare”, ceea ce constituie însă o carnavă „fotografii imaginare” și îl imprimă cărții sîmbul specific este: *consiliu trecerii timpului* (cușt îneprobabilele timpuri); „undeve, demole / mori / de vîr / ne-are măcinat clipele / toate / arde lumina a eternitate / preschimbind-mă în cuvînt” — care face prin forța cuvîntului din texte un patetic manifest pentru eternitate (e cuvîntul cheie care traduce obsesia).

Eul poetic vrea ca tot ceea ce atîmne să fie filigran deosebit elegant și să participe la „pămîntirea pentru adevăr” (Kierkegaard) și trumso.

Chiar dacă pare uneori că își asumă existența prin ficțiune, poetul are însă oroare de metaforele fardate, și după ce a închia turul de fides în el, la viața de guler, simlîndu-se nu „un om liniștit” ci „un semnal de alarmă tras în nestire”.

Trăiește starea de urgență a realității și a regelui — Cuvînt, poezia restituind sensul unor pierdut al vieții.

O nevoie cumplită de dialog transparent în mai toate versurile lui Petre Ivancu: substanța poetică „arde” mai ales în dialog, iar o anumite teatralitate în care tensiunea lirică e susținută de registru melafic — este ocolită, născuță înclinație poetică se pot cînta toată sau în gînd, majoritatea cerînd să fie rostite cu voce tare în așora.

Constatăm și o reducere a imaginilor și descrițiilor lirice în favoarea ideii, cele ce afirmă maturitatea discursului liric al lui Petre Ivancu: „Moartea vine ca o prîvghetoare / imi spunea o fărîncă bătrînă / moartea vine ca un porumbel / imi spunea un cosos oboșit / de atunci în sufletul meu / o mie de păsări s-au culbărit”.

Aș risca aici o judecată și anume că poezia lui Petre Ivancu încearcă să ne arate, folosind ca procedeu „luciditatea și concrețetea” ficțiunii, că realitatea și omul sînt mai mult decît se stie că sînt. În efortul de surprinde semnificativ cît mai subtil, poetul apelează la unele sintagme, precum „peste vama niciodată” sînt aproape de Departe”, „Tu esti plecarea mea spre niindul”; unde se mizează pe o ambiguitate fertilită, pe o aleacorie forță a paradoxului.

Aceste elemente sînt semnificative ale înșercării lîvrescului în discursul liric al lui Petre Ivancu, poezia sa cîntînd astfel în densitate identică și artistică.

Originalitatea poetului vine acum și din motive culturale abordate și e mai vădită în poezia de idei.

Esențialmente Petre Ivancu rămîne un poet al dragostei și al nostalgiei imaculabile, al fragilității amenințate de timp și amintire; îl atrase un timp revolut, puritatea unei lumi pe care doar reveria și aducerea amînte o pot reda.

El pleacă de la mitul lui Ulise cîntînd „stărim unde nu ajungi niciodată”. Elestie lui acum a un kust de cenușă, poetul are sentimentul acut că Itaca îi așteaptă de învîngători „cu o pădure de steamuri ridicate”, de aici și tentația refuzului în spațiul unor „fotografii imaginare” în țara de minuni a memoriei afective.

Cartea lui Petre Ivancu e astfel un pro domo pentru „eternitatea de ficcare zi” și un jurnal

REPERE

Un roman cinematografic

Literatura lui Dylan Thomas este încă puțin cunoscută la noi, cu toate că...

vedere la traduceri, este remarcabilă mai ales tentativa lui Marcel Pop-Cornis de a transcrie...

destinată structurii artistice a lui Dylan Thomas în termenii memorabili ai poeziei...

Aurel-Dragoș Munteanu

CHINA '82 (XVIII)

Rădăcina sufletului

SPECTACOLUL LUMII

văzut de Ioan Grigorescu

am flu că într-o singură zi, în China, apar cărți într-un tiraj de 12,50 milioane...

Am întrebât câte ideograme sau „caractere” există în dictionarul limbii chineze?

Literatura chineză este una dintre cele mai vechi și mai ample literaturi din lume.

puternică asupra scriitorilor vremii. Încet din acea epocă nău opera din Beijing dispune de peste o sută de titluri pe teme similare.

Balcanice

NIKOLA ŢINTAR POPOSKI

Cheia pierdută

Piatra în cap Cucerire a lumii Floarea în trup Vinzare a pietrei

Se chinuie pasărea Să-și nascocască pilsulc

În românește de Dumitru M. Ion

care precede romanul lui Jingzi), se ajunge la ultima etapă a literaturii clasice chineze.

Cunoaștem însă prea puțin din literatura chineză. Oare de ce tocmai „culturală” trebuia să se născăcă zăpăznit un deceniu obtuz...

La Beijing, în anecele Templului Longevității se instalează Arhivele literaturii moderne...

mărare toți trandafirii Bucureștilor, mai cu seamă cei trăsniți în creștet, lumea scintila de chefur le iarbă verde, iar băieții Rapidului...

Fănuș Neagu

CONFLUENȚA A DOUĂ DESTINE: MOZART ȘI HORIA

Urmare din numărul trecut

tribulațiile sale cu „Nunta lui Figaro” merita să fi consemnată. „Din 1778, „Nunta lui Figaro” este gata în prima sa formă.

Wolfgang Amadeus Mozart

Neindoielnic, toate acestea au ajuns la urechea lui Mozart, ca și cele ce-au urmat: Ludovic al XVI-lea scrie într-o seară, pe spatele unei cărți de joc, un sepot, ordinul ca Beaumarchais să fie arestat...

înfrinți, în cele din urmă, la Baia de Arieș și Rimești... În 27 decembrie sînt prinși Horia și Cloșca...

— Pentru ce ești arestat? — Nu cunosc cauza, știe însă că este urmărit de patruzeci de ani, fiindcă fost la împărățit.

— Unde, cum, cu cine și prin cine a fost prins, ce a avut la sine și pentru ce fosește?

— Împreună cu Cloșca a fost prins pe cînd geseau la foc, în pădurea Albalucului, pe un munte, și anume la locul numit Cusdie, de către sase gornici domnești de pădure...

8.

oate un rege să fie blind? Sîrșitul lui Horia — la 28 februarie 1785, a fost curd, adevărat supliciu: două mi cinci sute de țărani sînt de față la tragerea lui pe roată, și-a lui Cloșca. Un preot roman exclamă: — A murit nădejdea românilor, a fost frica domnilor!

— Și folclorul: „Cît a fost Horia împărat / Domni nu s-au desculțat, / Nici în pat nu s-au culcat, / Nici la masă n-au mîncat”.

— Nu cunosc cauza, știe însă că este urmărit de patruzeci de ani, fiindcă fost la împărățit.

Mihai Stoian

Bibliografie selectivă

- Vasile Netea — „Munții Apuseni — Muzeu istoric și pantheon al poporului român”
- Volfgang Amadeus Mozart — „Scrisori”
- Lorenzo da Ponte — „Memorii”
- Nicolae Edroiu — „Răsunetul european al răscălelii lui Horia”

6.

1784 — anul gestației operelor „Nunta lui Figaro”, 1984. În curînd se vor împlini două secole. Spre sfîrșitul anului '84, Mozart și Da Ponte lucrău intens la „Nunta lui Figaro”, Horia e deparat, în muntii din apropierea lui, această țară adună, la Mesteacănu, chemați de „Crăișori”, 600 de țărani, iată începe răscăleli din Transilvania.

7.

Ită imensă bucurie în Wolfgang Amadeus în luna februarie-martie-aprilie 1785: tatăl său — Leopold Mozart — se află la Viena și nu-i deloc greu de ghicit cît de bine se simte W.A.M. în calitatea de gazdă.

— O LITERATURĂ care se exprimă în 78 de limbi se întîlnește în revista „Muzica” din Moscova, consemnat de Serghei Abdonenko și consacrat literaturii sovietice multinaționale.

— O TREBURĂ în revistă a multelor traduceri în engleză din creațiile lui Dante interpretate într-un simplu articol cunoscut critic Hugh Kenner.

REVISTA STRĂINĂ

CASA PROFETULUI se întîlnește romanul lui Louis Auchincloss publicat la „Houghton Mifflin”.

PHILIP SLATER, cunoscutul autor al unei cărți de succes, „Căutarea singurătății”, comentată pe larg în presa de mare tiraj din ultimii ani.

VIETILE POETILOR MODERNI se întîlnează cu elegerea de securi publicată de criticii William H. Pritchard, conștientul prietelui unor critici acuze și de joc comprehensive ale cărții unuia dintre numele cele mai rezonante din critica de limbă engleză.

este mai interesant atunci cînd se referă la poezii puțin cunoscute.

UN ARTICOL, recent consacrat picturii lui Andrei Plastov, sub semnătura Lidiei Reznikova, ne reduce în atenție opera unuia dintre cei mai mari plasticieni ruși ai secolului.

POVEȘTIRILE lui Anthon Shamosh sînt recitate tot mai călduros de către critici, pentru vechia autorului de a crea atmosferă și limbă narative din elemente foarte restrînse, care devin totuși pregnante, prin stilul său de o vivacitate avare, și basriku Mustaf Karim, balcanul Kulsin Kulev și kalmucul David Kugulnikov.

— O TREBURĂ în revistă a multelor traduceri în engleză din creațiile lui Dante interpretate într-un simplu articol cunoscut critic Hugh Kenner.

dintre care două complete din Divina comedie, Hugh Kenner scrie în legătură cu aceste apariții: „Traducătorii nu-și mai închipuie azi că trebuie să fie ajuți prin italiană ca să-și cunoască cu adevărat pe Dante.

CEL MAI BUN PRINTEP PE CARE-L VOI AVEA se întîlnește în revista „Muzica” din Moscova, consemnat de Serghei Abdonenko și consacrat literaturii sovietice multinaționale.

POVEȘTIRILE lui Anthon Shamosh sînt recitate tot mai călduros de către critici, pentru vechia autorului de a crea atmosferă și limbă narative din elemente foarte restrînse, care devin totuși pregnante, prin stilul său de o vivacitate avare, și basriku Mustaf Karim, balcanul Kulsin Kulev și kalmucul David Kugulnikov.

— O TREBURĂ în revistă a multelor traduceri în engleză din creațiile lui Dante interpretate într-un simplu articol cunoscut critic Hugh Kenner.

SPORT

Mierea adevărului

miera adevărului e veninoasă de cele mai multe ori. Citeadată, voi, poate să fie și dulce. Dar nu ne înfruptăm din ea decît în vacanță. O faptă bună se petrece, la noi, cu struguri și toată miera adevărului din fotbalul românesc e unsă, pe o felie de piine coaptă pe frunză de hrean.

mărare toți trandafirii Bucureștilor, mai cu seamă cei trăsniți în creștet, lumea scintila de chefur le iarbă verde, iar băieții Rapidului...

Luceafărul Redactor șef: Nicolae Dan Fruntescu, Mihai Ungheanu (redactor șef adjuncți), Teodor Balgheanu (responsabil de redacție)

Redacția: București, Piața Științei nr. 1, tel. 17 32 09

ADMINISTRAȚIA: Calea Victoriei nr. 115, tel. 50 74 95